



קיו שאלתא

דמיחייב דכית ישראל
דאלו מאן דהוי לידע
ברא בוכרא מייחייב

למיתן פורקניה חמש מילעין לכהן דכתיב וכל בכור אדם
בבניך תפדה / ומאיבת מייחייב למיפקיה מביה הוי בר תלתין
יומין דכתיב ופריו מבן חדש תפדה / וזיכא דייב ליה לכהן
חמש איסתרית בתוך שלשים יום ובת הבן בתוך שלשים יום
דינא הוא דמהדר ליה דתנן מת הבן בתוך שלשים יום אף על
פי שנתן יחזיר / וזיכא דלא פרקיה אבוא מייחייב הוא למיפרק
נפשיה מאי טעמא קרי ביה תפדה וקרי ביד תפדה והני מילי
בוכרא דאימא אבל בוכרא דאבא ולא דאימא לא מאי טעמא
פשר דחם כתיב והני מילי בוכרא דישאאל אבל דכהני ולוי
לא דתנן כהנים ולויים פטורין מקל וחומר ומה אם פטרו שכל
ישראל במדבר דין הוא שיפטרו של עעמו / ודישאאל לא

אמרנא אלא דדחור ליה מבית ישראל אבל מכהנת ולוייה לא
דאמר דב אדא בר אדבה לוייה שילדה בנה פטור מחמש סלעים
וכדאמר בר דב יוסף דאמר דאיעברא בישראל /

ברם צריך

לומר אלואיתתא דלא חזיא או גרושה
או זונה דההוא ברא דהוי ליה מינה חלל
ופסול מן הכהונה מי מייחייב למיפרק נפשיה ההוא חלל אי לא
מי אמרינן כיון דאיתחיל ליה מכהונתו כישראל הוא וכעו
למיפרק או דלמא כיון דמכא אבוא קא אתי מה אבוא לא
מייחייב למיפרקיה איהו נמי לא מייחייב למיפרק נפשיה אהל
כישא דמי ומייחייב למיפרק נפשיה היכא דמית אבוא לאחר
שלשים יום לא תיבעי לך דכיון דאיתחיל למיפרקיה זכא
בפורקני' ולא מייחייב למיפרק נפשיה כי תיבעי לך דמית אבוא
בתוך שלשים יום מי מייחייב אי לא / ה'ש' דאמר רבי
שמעון בן יסינא אמר ריש לקיש כהן שנשא גרושה והוא ליה
בכור

כבוד חלל'מת אביו בתוך שלש' יום לכשיגדל הכן חייב לפדור
עצמו בת אביו לאחר שלשים יום פטור שכבר זכה אביו בפדיונו
וכן הילכתא *

וידבר

קיה שאילתא

דאלו מאן דאיתיליד
בוכרא קדוש הוא
קמי שמיא דכי איתיי

קודשא בריך הוא עשר מצות על מצרים מכה עשירית הכה
בכוהיה מאדם עד בהמה / ואמר קודשא בריך הוא לישראל
קדשו לי בוכרי דהוה לכו חלופי הנך בוכרי דקטלית בדילוכן
ופרקתינכו דכתיב כי לא כל בכור בכני ישראל וגו' בכור אדם
וכהמה טבאה נפרין דכתיב אך פדה תפדה את בכור האדם
וזאת בכור הכהמה הטמאה תפדה / בכור בהמה טהורה אין לו
פדיון דכתיב אך בכור שור או בכור כשב או בכור עז לא תפדה
קדש הם / כי תב הוא קרב לנבי מוכח בעל מוס נאכל לכהנים
במוכו והוא שהתירו חכם / של כהנים ושל לויים פטורין מקל
זהומר אם פטורו של ישראל כבדכר שנאמר קח את הלויים תחת
כל בכור בכני ישראל דין הוא שיפטרו של עצמן לא שנה בן
חדש ולא שנה פחות מכן חדש / ואחר נבי אף על גב דלא הוה
בהווא מניינא הא איקרו מני כהנים הלויים ואתיקש לדורות
דכתיב וזו לי הלויים וכל מקום שנאמר לי לדורות / והי מילי
כי פטורין מלמפדק בכור אדם ובכור חמור דאיתקש לבכור
אדם / אבל בבכור בהמה טהורה לא אלא קדוש הוא *

ברם צריך

למיכר כהנת ולויה שנישאת לישראל
וילדה בכור מי מחייבין לפדות אלא
מי אמרינן אף על גב דהוקשו כיון דכורה דכהנת מישראל
לא הוה כהן ודלויא מישראל לא הוה לוי דהא למשפחותם לכית
אבותם אם דחבנא ולא אהל זרעא דידה בתרא כמה דמסלקא
מיניה דמי ובכור דישאל הוא ולא קא חבניא ליה כהונה ולויה
ולא כלום או דילמא אף על גב דהכי לעניני בכורה בפטר רחם
תלא דחבנא ופטר רחם בישראל כתיב והאי פטר רחם וכהנת
או דלויא הוה וכי ליבא מר אי בפטר רחם תלא דחבנא אי הכי
בת ישראל שנישאת ללוי לחייב בדהתם כיון דאיתיליד ליה
ללוי איפטר ליה מקל וחום והקישא אבל הכא בפטר רחם תלא
דחבנא מאי / תש / דאב רב אדא בר אבהה ליה שילדה
בכור כנה פטור מחמש סלעים / והוינן בה היכי דמי / אמר רב
פפא דאיעברא מגוי אבל מישראל לא מאי טעמא למשפחותם
לבית אבותם כתיב ופטר רחם בישראל לא דוקא דהא בת
ישראל שנישאת ללוי לא אזלינן בתר פטר רחם / מר בריה דרב
יוסף משמיה דרבה אמר אפילו תימא דאיעברא מישראל פטר
רחם בישראל כתיב ואף על גב דהתם לא מהניא הכא מהניא
כדאמרינן / אמר רבינא אמר לו מרימר הילכתא כרב אדא בר
אבהא ואליתא דמר בריה דרב יוסף *

פרשת נשא

קיש שאילתא

דאסיר להון לדיבת
ישראל למיגזל חד
מן חכריה / והיכא

דגזילה לחכריה ואישתבע ליה דלא גזלתיך מיחייב לשלומי
קרן וחומש / ומיתי קרבן אשם ומיכפר ליה דכתיב נפש כי
תחטא ומעלה מעל כלי גנום / או מצא אברו וגו' והיה כי חטא
ואשם וגו' או מכל אשר ישבע עליי לשקר ושלם אותו וגו' ואת
אשמו יביא לוי וגו' / והיכא דמית גיגול משלם קרן וחומש
ליורשיו והיכא דגזלה לגר ומית הגר ודית ליה יורשים משלם
קרן וחומש לכהנים ואשם למזבח שנאמר ואם אין לאיש גואל
לחשיב וגו' / והיכא דאודי גזלן ומית יורשין משלמין קרן
וחומש לכהנים / ופטורין מן האשם מאי טעמא אשם לכפרה
אתי ואין כפרה למתים קרן וחומש ממונא הוה וכיון דאודי
אבוהון מחייבי לשלומי והוה דשכח אחריות נכסים / והיכא
דגזל אבוהון ומית ותבעוהו לכריה וכפרה ואישתבע ליה וחדר
אודי ליה אי גזילה קיימת אף על גב דעמד אבוהון בדין וחניח
אחריות נכסים קרן משלם / חומש לא משלם מאי טעמא לפי
שאין משלמין חומש על שבועת כפירת קרקעות *

ברם צריך

לומר חומשא מלכר או חומשא מלגיו /
מיפלג פליגו בה דבי יאשיהו דקרן הילכתא מאי /
דבי יאשיהו אמר חומשא מלכר דכתיב עליו / ורבי נתן אמר
חומשא מלגיו דכתיב חמשתו חומשא דקרן הילכתא מאי /
תש / דמסתמך ואזיל דכברו אכיתפיה דבי גזום שמעיה
מנקיש ואזיל הילכתא מיניה מחלוקת ואחר כך כתם מאי אמר
ליה הילכתא ככתם / סתם ואחר כך מחלוקת מאי / אמר ליה
אין הלכה כסתם / סתמא דבתניתין ומחלוקת בביתא מאי /
הלכת כסתם משנה מחלוקת במתניתין וסתמא בביתא מאי /
אמר ליה ברי רבי לא שנא ורבי היא מנא ליה / הכא סתם
לן תנא כרבי יאשיהו הבעלים / אמר עשרים וכל אדם אומרים
בעשרי הבעלים קורמין מפני שמוסיפין חומש / אמר אחד הרי
היא שלי בעשרים ואחר הבעלים נותנין עשרים ושש בעשרים
ושתיים הבעלים נותנין עשרים ושבע בעשרים ושלש הבעלים
נותנין עשרים ושמונה בעשרים וארבע הבעלים נותנין עשרים
ותשע בעשרים וחמש הבעלים נותנין שלש לפי שאין מוסיפין
חומש על עליו של זה שמע מינה חומשא מלגו שמע מיכוכן
הילכתא *

נשא

קב שאילתא

דאלו מן דקני לה
לאיתתיה ואמר לה
אל תדברי עם איש

פלוני ונפקו סהדי דאיתתרה כהניה דהוה פלוני אסירא
לגבריה / וכי היכי דאסירא לגברא הכי אסירא להוהו דקני לה
מיניה דתנן כשם שהיא אסורה לבעל כך אסורה לבועל / אמר
רב חנניא מסורה לא לקינתא איניש לאיתתיה האידנא דילמא
מיקריא ומסתתרה וליכא מי מושה למיבדקה ואישתכח דקא
אמר לה עליה איסורא דלעלם *

ברם צריך

לומר בעל שמחל על קניו קניו
מחול או אינו מחול מי אמרינן קפודא
דבעל הוה והיכא דאחליה מחול או דילמא כיון דקני לה שויה
עילויה איסורא ולא כפי מחיל לה / תש / דאמר רבי
יאשיהו שלשה דברים סתלי רבי זעירא בשום אנשי ירושלם על
בעל שמחל על קניו שמחול ועל בן סורר ומורה שאם רצו
אביו ואמיו למקיימין אותו ועל זקן סמרא שאם רצו חכריו
לקיימו

לקיימו שמקיימין אותו וכשכאתי אצל חכמי שדורס על שני הודו לי ועל זקן מברא לא הודו לי שמה ירבו מחלוקות בישרי שמע מינך בעל שמואל על קינוי שמחול הכי מילי קודם שנסתרה נסתרה מאי פליגי בה רב אחא ורבינא חד אמר קודם סתירה מחול לאחר סתירה אינו מחול דנתיא והכינא ראש את אשתו אל הכהן מן התורה אדם מביא את אשתו אל הכהן אבל אמרו חכמים מוסיים לו שני תלמידי חכמים שמא יבא עליה בדרך רבי יוסי אומר בעלה נאמן עליה מקל וחומר ומה גידה שהיא ככרת בעלה נאמן עליה טושה שהיא בלאו לא כל שכן אמרו לו לא אם אמרת כנייה שכן יש לה התר תאמר בסטרה שאין לה התר ואי סלקא דעתא בעל שמחול על קינוי לאחר סתירה מחול אמאי אין לה התר כיון שמחול לה תשתרי אלא לאו שמע מינה בעל שמחול על קינוי לאחר סתירה אין קינוי מחול שמע מינה וכן הילכתא

איש איש בית שטה

נשא

קבא שאלתא

דאסיר להון לרביה
ישראל דאילו איתתא
דאמר לנברה עבדית

איזורא אסירא ליה ונפקא בלא כתובה מאי טעמא דשיותא נפש חתיכה דאיסורא עליה דנברה דאמר לה לאיתתא חיותך דעבדת אסורא מפקי לה ומנבו לה כתובה דתנן שלש נשים יוצאות ונוטלות כתובה האמרת טמאה אני לך שמים ביני לבינך ונטולה אני מן היהודים חזרו לומר שלא תהא אשה נותנת עיניה באחר ומקלקלת על בעלה האמרת טמאה אני לך תביא ראייה לרבריה שמי ביני לבינך יעשור דרך בקשה ונטולה אני מן היהודים פר חלקו ותהא משמשתו ותהא נטולה מן היהודים

ברם צריך

לומר אילו גברא דעל רבייתיה וקריבו ליה חלבא או תחללא או כל מידי דאית להו גילויא למיכל ורמא ליה גברא קלא ואמר ליה לא תיכול דשעים מינה חייוא ולא הוה איניש כההוא ביתא אלא אתתא דההוא גברא בלחוד מי אסירא ההיא אתתא או לא מי אמרינן מההיא עינא דעבדא איסורא ניהא לה דלימות בעלה דכתיב כי נאפו ודם כידיה או דילמא לעולם אימא לך דעבד איסורא מיניר והיינו טעמא דקאמר ליה דלהוי עליה כמים גנובים ימתקו ולחם סתרים ינעם בריך שמיך דקדושא בריך הוא אימור כך תנו חכמינא במתניתא דילנא תנן הגורד מן הדגן אסור אף בפול המצרי יבש דברי רבי מאיר והחכים אומרי אינו אסור אלא בה המינין למיכרא דגן כל המינין משמע מותיב רב יוסף וכפרון הדבר הרבני בני ישראל להביא מעשר דגן תירוש ויצהר וכל תבואת שדה הכל לרב הכינא ואי אמרת דגן כל המינין משמע מאי וכל תבואת שדה אמר אביי לאיתויי פירות האילן וירק רבי מאיר אומ' הגורד מן התבואה אינו אסור אלא בחמשת המינין אמר רבי יוחנן הכל מודים בגורד מן התבואה שאינו אסור אלא בחמשה המינין בלבד תנא נמי הכי ושוין בגורד מן התבואה שאינו אסור אלא בחמשת המינין פשיטא מהו דתימא תבואה כל מיני משמע קא משמע לן דלא מתיב רב יוסף וכפרון הדבר הרבני בני ישראל אמר רבא תבואה

לאחר ותבואת שדה אחד מר בר שמואל פקיד דליתנין תריסרי לפי זווי לרבא מן על ליתא דהרפניא שלח רבא לקמיה דרב יוסף אמר ליה אלליתא הכי מקריא אמר ליה רב יוסף תנינא ושון בגורד מן התבואה אינו אסור אלא בחמשת המינין אמר ליה אביי מי דמי תבואת לא משמע אלא מחמשת המינין אלליתא כל מילי משמע אהדריה לקמיה דרבא אמר להון הדא לא מיבעיא לי דאלליתא כל מילי משמע מהו הדא דאיבעיא לי שכר בתים ושכר ספינות מאי כי אלליתא דמין אי לאו מי אמרינן כיון דפחית כי אלליתא דמין או דילמא כיון דלא ידע פחותיה כי לאיטעמא קא שלח לי אוקפד רב יוסף וכו' מאחר דלא עריכתו לי מאיטעמא קא שלח לי סוף קא אזל רבא למיפק מדעתיה דרב יוסף במעלי יומא דכיפורי אמר ליה רבא לשמעיה דרב יוסף הכ לי אמזנא ליה אנא מזג ליה אמר דמי האי מזגא דמי למזגא דכריה דרב יוסף בר חמא אמר ליה אנא הוא אמר ליה לא תתיב אכרעך עד דמפרשת לי טעמא דהאי מילתא מאי דכתיב וממדר מתנה אם משים אדם עצמו כמדבר תורה ניתנת לו כמתנה שנאמר וממדר מתנה וכיון שנתנה לו תורה כמתנה נחלו אל שנאמר וממתנה נחילא וכיון שנחלו אל עולר לגורלה שנאמר ומנחילא למות אם מגיס דעתו הקדוש ברוך הוא משפיל שנאמר ומבמות הגיא ולא עוד אלא ששוקפין אותו בקרקע שנאמר ונשקף על פני השימון ואם חוזר הוא הקנה מבניהו שנאמר כל גיא ינשא תנו רבנן הגורד מן התבואה אסור בפול המצרי יבש ומותר בלא ואסור באורז בחילקא כשירגום ובשכני הגורד מן פירות השנה אסור בכל פירות השנה ומותר בענף ובגדלים ובטללי בחרב ובכיצים ובגזולות ואם אמר גידולי שנה עלי אסור אף באלו הגורד מן פירות הארץ אסור בכל פירות הארץ ומותר בכמחין ופטריות ואם אמר גידולי קרקע עלי אסור ככולן ודמיניה על דבר שאין גידולו מן הארץ אומר שהכל ותניא על המלח ועל הזומת על כמחין ופטריות אומר שהכל נהיר בדברו אם אבי מירבא רבו מארעא מינא לא ינקי לא מאורא ווא קתני על דבר שאין גידולו מן הארץ אלא אימא על דבר שאין יונק מן הארץ אמ' רבי אלעאי אמר רב גידוהו בפניו אין מתירין לו אלא בפניו שלא בפניו מתירין לו בין בפניו בין שלא בפניו אמר רבי חנין אמר רב השומע הזכרת השם לבטלה מפי חברו צריך לנדותו לא גידוהו הוא בעצמו יהא בנידוי במקום שהזכרת השם מצויה שם עניית מצויה כדתניא רבן שמעון בן גמליאל אומר כל מקום שנתנו חכמים עיניהם או מיתה או עונאי אמר רבי אבא הוה קאימנא קמיה דרב הונא שמעיה ליהיא איתתא דאפיקת שם שמים לבטלה שבתא ושדא לה לאלתר שלם תלת שמע מינה השומע הזכרה מפי חברו חייב לנדוהו ושמע מינה גידוהו שלא בפניו מתירין לו בין בפניו בין שלא בפניו ושמע מינה אין בין נדוי להפרה ולא כלום אמר רב גידל אמר רב תלמיד חכם מנדה לעצמו ומיפר לעצמו כי הא דמר וזשורא כי הוה אתי בריבא לקמיה לריבא ומיחייב שמתא משמית נפשיה ברישא וחדר משמית לריליה וכו' אזיל לביתיה שרי לנפשיה וחדר שרי ליה אמר רב גידל אמר רב מניין שנשבעין לקיים את המצוה שנאמר נשבעתי ואקיימה לשמור משפטי עזקך

דרשה אלו נאמרין בכל לשון

פרשת בהעלותך

קבג שאלתא

דמיחייבין דביית
ישראל לאדלוקי
שרגא ליקרא

בשבתא וכי מדליק לה צריך לאדלוקי ברוב הוצא מִטְּדִילֵמָא
לא כדרא נורא וזכניא ולא מתאכיל ליה / וכן נמי מן דעביד
מדורא בי שימשי אי איכא שוהת ביום כי חזכי כדרא נורא
ברובא שריואי לא אסיר דתנן ונגבולי' כדי שיעית האור ברוכין
מאי רוכן רב אמר רוב כל אחד ואחד / ושמואל אמר כל שאין
אומרים הביאו עצים ונחני תחתיהן תני' חייא כותיה דשמואל
כדי שתהא שרהבת עולה מאליה ולא תהא דולקת על ידי דבר
אחר / וצריך איניש למימר בנו בביתיה סמוך למקדש יומא
אדליקו שרגא דתנן שלשה דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו
ערב שבת עס חשיכה עשירתם ערבכם חדליקו את הנר מנחני
מילי דאמר רבי יהושע בן לוי דאמ' קרא וידעת כי שלום אהלך
ותפדת נוך ולא תחטא / ואיל לא מערבי כיון דלא שרי לטלולי
מאניה ליכא שלמא בכיתיה / ואי לא מדליק שרגא ולא מעשרי
ליכא שלמא בכיתיה / אמר רבא בר רב הונא אף על גב דאמור
רבנן שלשרי דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו לימרינהו
בניחותא משום דאמור רבנן אל שיל אדם אימה יתירי בתוך
ביתו / אמר רב אשי אנא לא שמיע' ליוקיימתייה מסכרא /
ותזנה משלום נפשי אמר רבי רבמי' זו הדלקת הנר / אמר רב
חנן בר רב כהנא אמר רבנן בר רבא אמר רב הדלקת נר
בשבת חובה רחיצת ידים ורגלים בחמין רשות ואני אומר אף
רחיצת ידים ורגלים בחמין חובה דאמר רב יהודה אמר רב כך
היה מנהגו של רבי יהודה ברביא אלעאי ערב שבת מביאים לו
עריבא מליאר חמין ורוחץ בה פניו ידיו ורגליו ומת'טף
בכדינן הבעי'י'ץ כעצית ודומה לכלאך י' צבאות /

ברס צריך

למיכר אלו מאן רבעי למיזבן שרגא
וקידושא בשבתא וליכא בדיה אלא
לחד מיניהו הוירא מיניהו עדיף קידוש עדיף דהוה ליה חיובא
דאורייתא דרתיב זכור את יום השבת לקדשו ואמר בר זוכריו
על היין בכניסתו אבל גר כבוד בעלמא הוא או דילמא גר עדיף
דאי ליכא גר לא מתאכיל ליה ולא משתת ליה ומיעניא שבתא
והיכא שלמא בביתיה / ת'ש' דאמר רבא פשיטא לי גר
חנוכה וגר ביתו גר ביתו עדיף משום שלום ביתו / גר ביתו
וקידוש היום גר ביתו עדיף משום שלום ביתו / בעי רבא גר
חנוכה וקידוש היום הי' מיניהו עדיף קידוש היום עדיף דתדיר
או דילמא גר חנוכה עדיף משום פרסומי ניסא בתר דבעיא
דור פשטה גר חנוכה עדיף משום פרסומי ניסא וכן הילכתא /

בהעלותך

קבג שאלתא

דמיחייב כחני לברוכי
ישראל בקהלא דכתי'
כה תכרכו את בני

ישראל וגו' / וכהן שיש בידיהו מומין לא ישא את כפיו דאמר רבי
שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא למר
בסמכה פרשת כהנים לפרשת כזיר לומר לך מהזיד אסור כיון
אף כהן המכרך אסור ביין / בתקיף לה רבי אהבה בריה דרבי

זירא ואמרי לה הושעיא בר זירי ואמרי לה הושעיא בר גיזרעא
אימה נזיר אסור בחרצן אף כהן המכרך אסור בחרצן אמר רבי
יעקב אמר קרא לשרתו ולכרך בשמו מה משרת מותר בחרצן
אף כהן המכרך מותר בחרצן / או מה משרת בעל מוס לא אף
כהן המכרך בעל מוס לא הא איתקש לכזיר ומאי חזית דאתקש
לקולא אקיש לחומרא אסמכתא דרבנן היא ואסמכתא דרבנן
לקולא וכר שתי שיעור כמה הוי שיכור כי שתי רביעית חי בבת
אחת אכל הפסיקו בו נתן לתוכו מים כל שהוא לא הוי שכור
דתנן לעניין בית המקדש רבי אלעזר אומר אם הפסיק בו או
נתן לתוכו מים כל שהוא פטור / ואמר רבי שמואל בר אחיטאי
אמר רב המננא סכא אמר רבי יעקב בר אשיין אמר רב הונא
אמר רב הלכתא כרבי אלעזר / והני מילי רביעית אבל אישתי
טפי אף על גב דאפסיק ואף על גב דנתן לתוכו מים אסור
מדרב אחא מהוצא דזילכך תקינו רבנן נשיאות כפים שחרית
דליכא למיחש לשכר' פרס' כהני ידיוהן מוסף נמי לא חיישינן
לשכרות דאכתי לא שכיחא מנחה דאיכא למיחש לשכרות לא
פרשי כהני ידיוהן /

ברס צריך

למיכר יום הכפורי ותענית מהו לשאת
כפים במנחה ובקעור' מי גזרינן אטו
כל יומי אי לא מיפלג פליג' בה רבי מאיר ורבי יהודה ורבי יוסי
דתניא שחרית ומוסף ובמנחה ונעילה יש בהן נשיאות כפים
דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר שחרית ומוסף יש בהן נשיאות
כפים מנחה ונעילה אין בהן נשיאות כפים רבי יוסי אומר מנחה
אין בה נשיאות כפים נעילה יש בה נשיאות כפים ואמרין מאי
טעמיה דרבי טעמא מאי משום שכרות הכא הא ליכא
שכרות ורבי יהודה גזר משום שאר יומי ורבי יוסי מנחה דאיתא
בכל יומא גזר' נעילה דליתא בכל יומא לא גזר הילכתא מאי /
ת'ש' דאיתמר אמר רב יהודה אמר רב הלכ' כרבי מאיר /
ורבא אמר מנחה כרבי מאיר ורבי יוחנן אמר נהגו העם כרבי
מאיר / ורב נחמן אמר הלכה כרבי יוסי כנעילה סלקין במנחה
לא סלקין והאיינן דקא סלקין במנחה כיון דמשכין ברחמי
עד זמן נעילה דיומא דכפורי היא לה כתפלת נעילה ולא
מיחלףא /

בהעלותך

קבג שאלתא

דאלו מאן רבעי
למיכל בישראל או
דבעירא או דחיתא

או דעופא לא מישתרי אלא בשחיטה וכתבי הצאן וכקר ישחט
להם / וחיר' מכל דתניא רבי אלעזר הקפר מה תלמוד לומר
אך כאשר יאכל את הצני ואת האיל לומר לך מה פסולי
המקדשין בשחיטה אף צני ואיל בשחיטה / ועוף מכל דתניא
זאת תורת הבהמה והעוף וכי באי זו תורה שוותה בהמה לעוף
ועוף לבהמה אלא ל' לך מה בהמה בשחיטה אף עוף בשחיטה
או מה בהמה בשני סימנין אף עוף בשני סימנין חלמוד לומר
זאת / תני בר קפרא זאת תורת הבהמה והעוף וכל נפש החיר'
היומשת במים / השליו הכתוב לעוף בין בהמה לרגלים לפטור
כל עיקר אי איפשר שכבר הוקש לבהמה / להיבין בכ סימנין
אי איפשר שכבר הוקש לרגלים / הא כיצד הכשירו בסימן אחד
ודגים דלא צריכי שחיטה מכל אימא ליקשינהו לכרמה וחובלי'
במי ליקוש ואימא וכלל נפש השורצת על הארץ אלו חגבים /
אמרי

אמר לא מרכיב וצאן ובקר ישחט להם ומצא להם אס את כל דני הים יאסף להם ומצא להם כתבה רחמנא לאסיפת דגים בהרי שחית בהמה למימרא ודגים לא בעו שחיטה וחגבים בתר דגים כתיבי והיכא דשחט גזי אע"ג דשחטה כי אורחיה אי נמי נפלה סכין ושחטה כדרכה פסולה דכתי' והכח ואכלת מה שאתה וזבח אתה אוכל ובתר דשחט מיבעי ליה לעיוני בסמיני דילמא לא אשתחית שפיר דאמר רב יהודה אמר שמואל טבח צריך שיבדוק בסמיני לאחר שחיטה והיכא דלא ברוק ואגמרה אסיר למיכל מיניה דאימא לא ברוק מאי אר לעזר בן אנטיגנס משום רבי לעזר ברבי ינאי טריפה ואסורה באכילה במתנית' תנא נבילה ומשחט במשא אמר רב יהודה אמר שמואל כל טבח שאינו יודע הלכות שחיטה אסור לאכול משחיטתו ואלו הן הלכות שחיטה שהיו דרכה הלכה הגדולה ועיקרה פשיטא דכ' שהה ודרס טריפה הוי כיון דלא גמר הלכות שחיטה אסור דילמא שהה ודרס לא צריכה ואע"ג דמוחק לן דשחט שפיר כיון דלא גמר הלכות שחיטה דילמא שהה ודרס והיכא דלא ידעין אי גמר אי לא גמר ושחט ואזל לעלמא מותר לאכול ממנה מאי טעמ' רוב מצויין אצל שחיטה מומחין דבעא מיניה רב דימי בר יוסף מרב נחמן האומר לשלוח צא ושחט לי והלך ומצאו שחוט מהו אמר ליה חזקתו שחוט צא ותרום לי והלך ומצאו תרום מהו אמר ליה אין חזקתו תרום אמר ליה ומאי שנא אי חזקת שליח עושה שליחותו הכא והכא ואי אין חזקת שליח עושה שליחותו הכא והכא אל לכתובינן עלה כורא דמילואא אמינא לך טעמא לעולם אין חזקת שליח עושה שליחותו ושחיטה אינמי אחר שחט אמר רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן תרומת אינמי אחר תרומה והוה ליה תרום שלא מדעת והתרום שלא מדעת אין תרומתו תרומת דורש שוטח וקטן אע"ג דגמרינן הלכות שחיטה ומוחקין דשחטן שפיר לא סמכינן עליהון ולא אכלינן משחיטתן ודאי ואחר דרואין אותן שחטתן כשירה

ברם צריך

למימר אילו היכא דירע ביה דלא גמיר הלכות שחיטה וקא שחט קמי מאן דגמר אינמי חרש שוטח וקטן דקא שחטין קמי מאן דגמר וחזא מקצת שחיטה דשחט שפיר ולמיגמר שחיטה אודר אפיר שחיטתו כשירה או פסולה מי אמרי כיון דחזא דשפיר הוה קא שחט כולה נמי שפיר שחט או דילמא איתרמי איתרמי ליה דמקצתו שחט שפיר ואידך איקלקל תש דאמר רב נחמן ראה אחד שהוא שחט אכ דאיהו מתחלה ועד סוף מותר לאכל משחיטתו ואם לא ואסור לאכל משחיטתו והיכא כה היכי דמי אי דקא איתיהר מעלמא דלא ידע ביה אי גמיר אי לא גמיר הא אמרת רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן ומוקמינן לך כדלא גמיר הלכות שחט מהו דתיב כיון דמקצתה שחט שפיר כולה נמי שפיר שחטה קבל דרלמ' מקצתה שחט שפיר ואידך אימור שהה ודרס

אינמי ברם צריך

למימר היכא דאתא חד מעלמא ושחט ולא ידעין אי גמיר אי לא גמיר מי צריך להודרי בתריה ומיבדקה אי גמיר הלכו שחיטה או לא כיון דספיקא הוא איכא למימר גמיר ואיכא למימר לא גמיר ומספיקא לא שרינן או דילמ' רובה דשחטין אי לא גמורין הלכו שחיטה לא קרבינן לגבי שחיטה ודאי מונך רובה דגמרינן הוא תש דבעא מיניה רב דימי בר יוסף מרב נחמן האומ' לשלוח צא ושחט לי והלך ומצאו שחוט מהו אל חזקתו שחוט אינמי היכא דשחיטתו לרובה דסימני כמאן דשחטתו

ברם צריך

בולוה דמי למי' היכא דשרט מקצת סימני כהרא דוכתא ונדיא וידיה לרובתא אחריתי ושחט הנך סימני מאידך גיסא בין זה כנגד זה ובין זה שלא כנגד זה מהו מי אמרי זיל להכא לא שחט רובה זיל להכא לא שחט רובה או דילמא כיון דאידי ואידי מקום שחיטה הוא ומצטרפין תש דאמר רב יהודה אמר רב שחטה בשנים ובשלושה מקומות שחיטתו כשירה כי אמריתה קמיה דשמואל אמר לי בענן שחיטה מפורעת והילכתא כותיה דרב חזא דקיימא לן הילכתא כותיה דרב באיסורי ועוד מהוהא תורא דאשתחית בב' ובג' מקומות או רב יצחק בר שמואל בר מרתא בקט ושקל משופרי שופריה אמר ליה רבא לימודתנו רבינו משנתנו בב' סכנין ושני בני אדם

בהעלותך

קבה שאלתא

דאילו מן רבעי למישחט לחיותא צריך למיבדוקיה לסכינא ברישא דילמ' אית ביה פגומות ואי אית ביה פגומות ושחט בה איטרפא לה מאי טעמ' כיון דהוהא מורשא דפגומות מיבזע הוה דיבזע לה הוה לה דרוסה ואמר רב הסדא מגין לבדיקת סכין מן התורה שנ' ושחטם בזה ואכלתם לבדיקה למה ליה קרא כיון דאיכא פגומותא טרפא ואנא ידענא דבעיא בדקה לחכם קאמר והא אמר רבי יוחנן לא אמרו להראות סכין לחכם אלא מפני כבודו של חכם אין הכי נמי וקרא אסמכתא בעלמא הוא ואמר רב הונא האי טבחה דלא אחזי סכיניה לחכם מעבידינן ליה רבא אמר מכריזין אבישריה דטרפא ולא פליגי הא דנמצאת סכיני יפה והא דלא נמצאת סכיני יפה רבינא אמר היכא דלא נמצאת סכיני יפה מאיס לבישריה בפרתא והוה טבחה דלא סר סכינה לרבא בר חיננא שמתיה ועבריה איקלעו מר זוטרא ורב אשי לקמיה אמר להו לעיינו ביה רבנן במילתיה דתלו ביה טפליה בדקה רב אשי לסכיניה ונמצאת סכיניה יפה ואכשריה אל בר זוטרא ליהוש ליה מר לסכא אל אנן שליחותיה הוה דקא עבדינן כבערנא דקדן לה בשמשא אמר רב הונא בר רב קטינא אמר ריש לקיש ג' פגומות הן פגומת עצם בפסח פגומת אוז בככור פגומת בוס כקדשים ורב הסדא אמר אף פגומת סכין וכולן כדי פגומת מוכח וכמה כדי שתגור בה צפור

ברם צריך

למימר אילו היכא דבדקה לסכין ושחט בה ובתר הכי נמצאת פגומה ולא ידע אי מיקמי דתיגמר שחיטה איפנים אי בתר שחיטה איפנים כוון מי אמרינן כיון דאיכא למימר מעיקרא איפנים ואיכא למימר לבסוף איפנים הוה ליה כמאן דאיתיליד ספיקא בשחיטה ותניא כל ספק בשחיטה טרפה או דילמא ספיקא בכסין הוא דאיתיליד כיון דאיכא למי' עצם ודאי פגי עור ספק פגי וספק לא פגים האי כעצם הוא דאיפנים תש דאיתמר השוחט בכסין ונמצאת פגומה אמר רב הונא אפילו שיכר בה עצמות כל היום כולו פסולה חיישין שמה בעור נפגמה ורב הסדא אמר כשירה חיישין שמה בעצם נפגמה ואמרינן הלכתא כוותיה דרב הונא בטלא שיכר בה עצמות והלכת' כותיה דרב חסדא בששיכר בה עצמות והלך טבח צריך למיבדק כינו לבין עצמו

דר בביתא וקבע ליה מחזותא וקא נפיק ליה אסיר למישקליה מיניה משו דקא מבטיל לה למצוה דתר המשכיר בית לחבירו על השוכר לעשות לו מצוה וכשהוא יוצא לא יטלנה בידו ויצא ובגו נטלה בידו ויוצא ומעשה באדם אחד שנטלה בידו ויצא וקבר אשתו ושני בנעו מעשה לסתור אמר רב ששת ארישא למימר חני מילי כי אסיר למישקל היכא דלא קבע לה למחזור בשעתיה תכילתא נמי דלא רמי ליה לגלימא אחרינא בשעתיה היכא דקא בעי למישקל מן האי פתחא ומיקבעיה בפיתחא אחרינא ומן הדין גלימא לגלימא אחרינא בשעתיה מי שרי אי לא מי אמרינן כיון דהאי דקא שקל להו אדעתא דלמעבדיה מצוה הוא ליכא בזיון ושפיר דמי או דילמא כיון דאתעביד בהון קא מיבטלינן ממצותיהו אית כיון ואסיר תש דאיתמר רב אבהו אית מתירין מכנד לבגד ושמואל אמר מתירין רב אמר אין מדיקין מכנד לבגד ושמואל אמר מדיקין רב אמר אין הלכר כרבי שמעון בגרירה ושמואל אמר הלכה כרבי שמעון בגרירה אבר אבייכל מילי דמר עביד כרב לבדן הלן תלת דעביד בשמואל מתירין מכנד לבגד ומדיקין מנר לנר והלכר כרבי שמעון בגרירה למיבדא דהלכתא כשמואל דשרי

אינמי ברם צריך

למיכר אילו היכא דאזמניה אזמניו למצור כגון דאזמיטן לחוטי ועדיין לא דמינון ועבדיה להושענא ועדיין לא אנכיהה למיפק ביה עבדה לסוכה ועדיין לא יתיב בה אינמי תשמישי קווישר אזמינון לספרא ועדיין לא כרך בהון מי ביהסרן בהזמנה אי לא כרך בהון ולא אזמינון לא קא מיבעיא לן דשרי דהא לא אקדשינו כי קא מיבעיא לן דאזמינון ולא כרך בהון מאי מי אמרינן מהקדש ילפינן להו מה הקדש בהזמנה מיחסר אף הני בהזמנה מיחסרין או דילמא מתשמישי עז ילפינן להו מה הני לא מיחסרין בהזמנה דאמר מר האומ' בית זה לעז' כיס זה לעז' לא אמר כלום לפי שאין הקדש לעז אף הני נמי לא מתסרין בהזמנה תש דאם רב הסדא האי כוורא דאזמניה למיזר ביה תפילין וצר ביה תפילין אסיר למיזר ביה פשטי אזמניה ולא צר ביה צר ביה ולא אזמניה שרי למיזר ביה זווי אלמא אזמניה להודא לא כלום היא

שלה לך

קבו שאילתא

דמחייבין בבית ישראל למרמא דושי דתכלתא על ארבע

כנפאתא דכסותהון דכתיב ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם וגו' מצוה בתכלת ואי ליכא תכלת רמי ל' וספיר דמי דתניא רבי יצחק אמר בשום רבי נתן שאמר בשום רבי יוסי והלילי שאמר בשום רבי יוחנן בן גורי אין לו תכלת בטיל לו לבן ותניא אידך היה רבי מאיר אומ' גדול עונשו של לבן יותר משל תכלת משל לבמה הדבר דוכה למלך בשר ודם שאמר לב' עבדיו אחד מכס יביא לי חותם של זה ואחד מכס יביא לי חותם של טיש הלכו שניהם והלא הביאו על מי המלך כועס לא על מי שאמר לו הבא לי חותם של טיש ולא הביא לו וכמה חושי בעי למיזר בקרנא דכתניא כמה חושי' הוא נתן בית שבאי אומר ד'ובית הלל אומר נ'וכמה תהא משולשת בית שבאי אומר ד' אצבעות ובית הלל אומרים שלוש שבה אומר אחד מד' בטפח של כל אדם אמר רב פפא טפח דאורייתא ארבעי באוליגונא שית

עצמו בין כל הרא' וחדא חיותא דאם ליה רב אחא כריה דרבא לרב אשי רב כהנא מצריך בדיקותא בין כל הרא' וחדא דאי לבסוף אישתכחא פנימיתא לא תיפקול לא אחרינתא דאי לא בדיק מיפסל וכולהו הוה עובדא וטרף רב יוסף תליכר חיותא איכבי אילו טבח ששקל בשר ושקל עמו מתנות ונתן לו לישדא ובא כהן המתנות ממייש לו דין ליטול מתנות כך שנו חכמים לקח הימנו במשקל נתן לו לכהן וכנכה לו מן הדמים אמר מר זוטרא זו ששנו חכמים מכנה לומן הדמים לא אמרו אלא בזמן ששקל ישראל לעצמו אבל שקל טבח ונתן לו הרי על הטבח ליתן לו לכהן וכן הלכתא אינמי כהן אם לא עלה בעבודה מהו שיעלה כמודים הלכתא מאי בריך שמי' דקכא דיה לן אוריתא ובצוותא עלידי משה רכנא בריך הוא כך תנו חכימא בביתא דילנא כהן שיש בו מומין לא ישא את כפיו ואם היה דש בעירו מותר אר' יהושעבן לוי כל כהן שאינו נושא את כפיו עובר על מה שכתוב בתורה כה תברכו את בני ישראל ורב אמר חייטין שמה כן גרושה או בן הלוצה הוא אר' זעירא אין הכהנים רשין להחזיר פניהם מן הצבור עד שפסקו אמר מפי הצבור ובשעה שהכהנים פורשין כפיהם צריכין לברך קודם שיברכו וכיצד מברכין במודים כאי' אמה אקבו לברך את עמו באהבה ובחודא דיה רצין מלפניך יי' אלהינו ואלהי אבותינו שתהא ברכה זו שצויתנו לברך את עמך ישראל באהבה רצויה ואל יכשל בה כושל ועון מעתה ועד עולם וכי מהדרי אפיהו מציבורא מאי מברכין רבונא של עולם עשינו מה שגזרת עלינו עשה עמנו כמה שגזרתנו השקיפה במעון קדשך מן השמים וכרך את עמך את ישראל אר' יהושעבן לוי מגין שאפילו הקב' צריך לברכת כהנים שכושמו את שמי' על בני ישראל ואני אברכם אמ' רב אדא בר אבהו אר' שמלאי בית הכנסת שכולה כהני כולם פורשין את כפיהם ולמי מברכין אר' זעירא לאחיהם שבטודות ולענין שאילתא דשאלא קדמיכון תש אמר רב כל כהן שאינו עולה במודים שוב אינו עולה כמודים כל'א שלא עקר רגליו בעבודה אבל אם עקר רגליו בעבודה ולא חספיק לעלות עד שאמר שליו צבור מודים עולה וכן הלכתא

פרשת שלה לך

קבו שאילתא

דאסיר להון דרבי' יש' למעבד צרכיהון במדעס דעבי' לאפוקי

ביר ידי הובתיה במצור כגון חוטי דציצית למיזר בהון מדעס אינמי הושענא לאורוחי ביה ואחרונא דכעוה לביכוליה אינמי איסתפוקי מעי' דסוכה עד דשליס מצותיה בשום דקא מבין מצוה דילפינן לן דאמר לבוין מצוה מבכיוי הדם דתניא ושפך וכסה במה ששפך בו וכסה שלא יכסנו כרגל שלא יהו מצות בזיוני עלי' ודאי איה עביד להו מצותיהו וחוטי איפסקו להו שרי למיזר בהו צרכיה ודאי תשמישי קדושה אף על גב דאיכלו אסיר למיזר בהון צרכיה מאי טעמא מיקדש קדישי כרתניא תשמישי מצוה בודקין ותשמישי קדושה נגנזין ואילו תשמישי מצור סוכה ולולב שופר וציצית ואלוהן תשמישי קדושה דלכוסמי ספרים ומזוזות ותיק של ספר תורה ונרתיק של תפילין ורצועותיהון ואילו מאן דאית ליה גלימא ורמיא ליה תכילתא וקא בעי לזבונה לישדא אחר בעי למישקליה לתכלתיה והדר זבניה בשום דקא מבטל למצוה אינמי הוה

והוא חודא מצוה באנפי נפשו שפיר דמי / ואי אמרת כוליה חודא מצוה נבחי הני משוי בעלמא הוא ואסיר למיפק בה בשבתא מאי פליגי בה רבי שמעון ורבנן / דתנן ארבע ציציות מעכבות זו את זו שארבעתן מצוה אחת היא רבי ישמעאל אומ' ארבעתן ארבע מצות הלכתא כמאן / תש' דאמר רב הונא היוצא בטלית שאינה מצויצת כהילכתה בשבת חייב חטאת / ואיתמר נמי דכינא הוה קא בסגי בחר מר בר רב אשי בכרמלית איפסיק חר קרנא דגלימיה אמר ליה מאי דעתך אישדייה והא תנינא גדול כבוד הכרית שדוחה את לא תעשה שכתורה איכא דאמ' שבתא דריגלא הוה ולא אמר ליה עד דמטא לבייתיה / אמר ליה אי אמרת ליהתם שדוחה והא תנינא גדול כבוד הכרית שדוחה את לא תעשה שכתורה / הא תריגבא רב / שכינא קמירא דרב כהנא בלאו דלא תסור / הכא נמי כרמלית דרבנן היא /

שלח לך

קנה שאילתא

דאסיר לחון לרבית
ישראל למעכד

עובדותא בימא

דשבתא ומאן דעביד ויניח בסקילה דכתיב ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו וגומ' / וכתיב בתריה דגזס אותו באבנים כל העדה / ומן דמכשיל בימא דשבתא או לקיש פירי או בשונג עבד לאורתא מישתרי ליה למיכל מינהון ולעולם דנשר לחו בכדי שיעשו ואי כמזיד עבד אסיר למיכל מינהון לעלם כרתנ' / המכשל בשבת בשונג יאכל במדא לא / יאכל דבלי רבי מאיר / רבי יהודה אומר בשונג יאכל / למוצאי שבת כמזיד לא יאכל עולמית / רבי יוחנן הסנדלר אומר בשונג יאכל / למוצאי שבת לאחריים ולא לו / כמזיד לא יאכל לא לזולא לאחרים / כדרש ר' חייא אפיתחא דבי גשיאח ושמתם את השבת כי קדש היא לכם מה קדש אסור אף מעשה שבת אסורין אי מה קדש אסור בהנאה אף מעשה שבת אסורין בהנאה תלמוד לו' לכם שלכם יהא / יכול אפילו בשונג תלמוד לומר מחלליה מות יומת כמזיד אמרת ולא בשונג / והא דקא אמר לאחר' ולא לזקסא בעלמא הוא והלכתא כרבי יהודה סכירא לן / דאמר רב חנן בר אמי כי דריש רב בפירקא דריש הלכתא כר יהודה דאמר בשונג יאכל / למוצאי שבת כמזיד לא יאכל עולמית הא לאחרים שפיר דמי / והא קדירה דכשל ולא כשל דאמור רבנן אסור לשהות על גבי כירח כיון דלא כשל לה מפניא וכע' דמתאכיל לית מינה אמר לחתניו בגללים / ויזכיר דאישתלי ושהיה אסור למיכל מיניה עד מוצאי שבת ואפילו לרבי מאיר דאמר רב יהודה אמר שמואל אמר ר' אבא אמר רב הונא אמר רב בתחלת הוי אומר' / מכשל קדירות בשבת בשונג יאכל כמזיד לא יאכל וכן לשוכח משרכו משהן קדירות כמזיד ואומר' שכיח' אנהגן קנמו אף על השוכח כמזיד /

ברם צריך

למי' אילו היכא דאיכא חולה דמסתכן דאמ' בעי למישח ליה בישרא אינמי בשולי ליה כישולא ושחטן ליה ההוא דאיתר מי שרי למיכל מיניה בריא אי לא מי אמרינן כיון דברשות שחטו וברשו כשלו שפיר דמי או דילמא כיון דהוה אסיר וקאים מעיקרא הוה לירר מוקצה ואסיר למיכל מיניה בריא / תש' דאמר רב אחא בר ארא אמר רב ואמר לה אמר רב יצחק בר ארא אמר רב אחא לחולה בשבת אסור לבריא מאי טעמא מוקצה הוא / המכשל לחולה

שית כזמרתו חמש ותולתא באצע' / במאי קא מיפלגי ב'ש אומ' ובה גרילית תעשרת לך / ב'ש סכרי גדיל שנים גדילים ארבעה חד כי עייף ליה מר בגלימיה לא הוי גדיל פשיטא תרין הוי ובית שמאי סכרי גדיל תרי גדיל תרי הא ד'ובית הלל סכרי תלתא אף על גב דמבראי לא הוי גדיל גדילים כי עייף להומר בגלימיה הוי גדילי' גדילים אמר רבא בר רב אדא אמר רב חונן של כרך עולה מן המניין / אמר רב פפא הילך ד' בתוך שלשה ומשולשת ארבע / אר' יעקב אר' יוחנן צריך להרחיק מלא קשר הגודל / ואיצטריך דרב פפא אצטריך דר' יעקב דאי מדרכ פפא הוה אמינא כל כמה דמקריב טפי מעלי קמל דר' יעקב ואי מדל יעקב הוה אמינא כל כמה דמרחקן טפי מעלי קמל דרב פפא / והיכא דרמא אנדול דגלימא אי נמי אריש קרנא פסולה דתניא חטיל על הקרן או על הגדיל כשירה רבי אליעזר בן יעקב פוסל בשתייהן מאי טעמא דכתיב על כנפי ולא בכנפי' / בענן דתיפול פתיל עילוי כנף / כמאן אזלא הא דאמר רב גידל אמר רב ציצית צריכה שתהא נושפת על חבנד מאי הוה דלרפוי רפוי כמאן כרבי אליעזר בן יעקב דאמר בענן על כנפי' / והני מילי בשעת עשייה אבל אחריו וסתר גלימא וקיימא לית אריש קרנא גלימא / אי נמי תחת משולשת ארבע ואי נדרמו להו ובצרי להו מארבעי ואית כהו כדי לענבן שפיר דמי דאמר בני רבי חייא נדרומי תכלת כשירין /

ברם צריך

למימר היכא דנפסק חזוט מעיקרו מי מכשר אי לא מי אמרינן כיון דגרדומי כשירין שיריו נמי כשירין או דילמא לא / תש' דאמר רבא בר רב אדא אמר רב נפסק החזוט מעיקרו פסולת / יתיב רב נחמן קאמר לה לאח שמענתא איתביה רבא לרב נחמן כלא בתחילתו אבל בסופו שיריו וגרדומי כל שהוא מאי לאו שיריו דאשתור מיניה וגרדומי דאיגרדום איגרדומי / אמר ליה חודא קתני שיריו גרדומי / ולימא גרדומי קמל ונהוי בהו שיעורא כדי לעונבן / אי נמי כי קא גדיל מיבעי ליה מיגדל תולתא ומישבק תרי תולתי / דאמר מר בון תכלת שליש גדיל ושני שליש ענף / ואי גדיל לרוכב נמי שפיר דמי / ואינמי לא גדל בה אלא חוליא אחת כשירה / וכמה שיעור חוליא / תניא רבי אומר כדי שיכרוך וישנר וישלש / וודאי גדלה כולרה כיון דלית לה ענף פסולה דתניא ציצית אין ציצית אלא ענף וכן הוא אומר וישלח תכנית יד ויקחני בציצית ראשי ואמ' אבי צריך לפרודה כצוציתא דארמא / והיכא דתלאן ולא פוסק ראשי חושין שלהם פסולין דליכא ענף / והיכא דלית לה אלא ג' קרנות פטורה מן העיצית דכתי' על ארבע ארבע ולא שלש / והיכא דחטיל לבעלת שלש וחשלימה לארבע הנך שלש פסולין מאי טעמא תעשרת כתיב ולא מן העשוי /

ברם צריך

למימר היכא דקישר ואחר כך פוסק ראשי חושין שלהן מי כשירה אי לא / מי אמרינן כיון דבשעת קישור לא הוי ענף הוה ליה תעשה ולא מן העשוי / או דילמא כיון דקא מפסק להו בעשייה דידית קא מיתכשרי הוה ליה פסקיתן עשייתן / מפלג פליגי בה רב ושמו' דרב אמר תלאן ולא פוסק ראשי חושין שלהם פסולה דקתני פסולה עד שיפסקו ושמואל אמר פסולה לעולם הלכה כרבא או כשמואל / תש' דתניא כותיה דשמואל תלאן ואחר כך פוסק ראשי חושין שלהן פסולה / אי נמי הני ארבע קרגאטא דגלימא כוליה חודא מצוה נבחי ומעכבן אהדדי או דילמא כל חודא חודא מצוה באנפי נפשה ולא מעכבן אהדדי / למאי נפקא מינה למיפק בה בשבתא כי לית כח כוליה ארבעת אי אמרת כל

ברם צריך

למימר אמור רבנן אכור ולקבול לטון
הרע למיעבד ביה מעשה אבל לביחש ליה
בעי לפרהווי ליה לא מי אמרינן כי אסור לקבוליה למיעבד
ביה מעשה אבל למיחש ליה בעי לפרהווי נפשיה מיניד היכי
דמי כגון דאמרו ליה פלגיא קא מסגי בניכלא בתוך מיבעי
למיחש ליה ופרהווי נפשיה מיניד או דילמא אי הייש קא חשיד
ליה ואמר מר החושד כשרים לוקה כנופון ואסור תש
דאמר רבא האי לישינא בישא אף על גב דלקבוליה לא מיבעי
למיחש ליה מיבעי דכתיב והכור אשר השליך שם ישמעאל את
כל פגרי האנשים אשר הכה ביד גדליהו וכי גדליהו הרג והלא
ישמעאל הרג אלא מתוך שהיה לו לחוש לטעת ויחנן קרח ולא
חש מעלה עליו הכתוב כאלו הוא הרג הנהו כני גלילא דנפק
קלא עליהו דקטלו נפשא אתו לקמיה דרבי טרפון אמרו ליה
אטמירנן מר אמר להו אמור רבנן לישינא בישא אף על גב
דלקבוליה לא מיבעי ליה למיחש ליה מיבעי דילמא איתנא
למילתא ולא מסתייעא מילתיכו וגרמיתון צערא דליינמי
איזילו אתון אטמירננפישכו

פרשת ויקח קרח

קל שאילתא

דאילו מאן דאית ליה
מילתא דדינא כהני
חכרירי יחייב ליה

זימנא לבית דין ושמע דינא כהדיה וצריך למימר ליה זימנן
בהדיה פלן לקדים בית דין פלן ליוס פלן דהכי אשכחן בקרב
ועדתו דבשעתא דאמרו ליה לאהרן משה מן דעתיה הוא דיהב
לך כהונה ולא מרשותיך וקדושא בריך הוא ואנן גמי בענן
למיהו כהני דכתיב ובקשת גם כהונה אמר להם משה זימננן
לקמי קדושא בריך הוא כהני האהרן מחר דכתיב ויאמר משה
אל קרח אתה וכל עדתך וגו' ואי משתעי מילתא בישא כלפי כי
דינא נאמי שליחא ואמר לית ביה משום לא תלך רכיל דכתיב
וישלח משה לקרא לדתן ולאבירם בני אליאב ויאמ' לא נעלה
למימרא דאהרן שליחא ואי מיחייב לשמותיה משמיתין ליה
דכתיב אורו מרה וכי משמיתין ליה צריך למימר סברא
דדינא לשמותיה מנלן מברק דהכי אשכחן דבעינא דשמותיה
למרה אמר אורו מרה אמ' מלאך יי ומשמתין נמי למאן דמחבר
ליה דכתיב אורו אורו וישכיר וצריך לאודועי ומימר דמשום
הכי משמתין ליה דכתיב כי לא בא לעזרת יי אמר עולא
בארבע מאה שיפורי שמתיה ברק למרוז איכא דאמרי כוכבא
הוא ואיכא דאמרי גברא רבא הוור ואי מתבעי למקנסיה
בממונא קנסין ליה דכתיב וכל אשר לא יבא לשלש חמים
בעצת השרים והקנסים יחרם כל רכושו ומחרמין ליה דכתיב
הוא יכרל מקהל הגולה ויחייב דמיתבעי למיתלש מן מוידר
ולמיעבד ביה דינא ולמיליטליה ולא שבועיה עבדינן ליה דכתיב
ואריב עמם ואקללם ואכרם מהם אנשים ואמריש ואשביעם
באלהים ויחייב דמיתבעי למיחשיה כבשנן ליה לנגודיה
מנגדינן ליה דכתיב הן למות הן לשרושי הן ליגוש נכסין
ולאסורין מאי לשרושי אמר ארא מרי אמ' כהמי בר בריך אמ'
רב חייא בר אבין אמר רב יהודה הודפח ואמר רב יהודה בריה

דרב

לחולא בשבת מותר לבריא מאי טעמא הואיל וחזי לכוס לא
הוי מוקצה אמר רבא פעמים שהשוחט מותר פעמי שהמכשל
אסור פעמים שהשוחט מותר כגון שהיה לו חולא מבעוד יום
כיון דהוה חזי לחולא לגבי עלמא כהילא נמי לא הוי מוקצה
פעמים שהמכשל אסור כגון טקיעין לו דלת ולא היה לו חולא
מבעוד יום מהו דתימא בכנייהו נמי חזי לבהמה אף על גב דלא
חזי לסוס חזי לבהמה קמל אמ' רב דימי מנהרדעא הילכ השוחט
לחולא בשבת מותר לבריא לאכל אומצא והמכשל לחולא בשב'
אסור לבריא גזיר שמא ירבה כשילו ויהשוחט מותר והוא דהוה
ליה חולא מבעוד יום אבל לא היה לו חולא מבעוד יום אסור
דקיימ' לן חלכה כרבי שמעון בכולה שבת לבר ממוקצה מחמת
איסור ולא סכריא לן כותיה כדבר פפא דאמר רב פפא גוי
שהביא פירות לישראל אם יש מאותו המין במחבר לקרקע
אסור ואף על גב דבא מחמת ישראל אחר אלמ' הוה ליה מוקצה
מחמת איסור דהוה לפתא דאתא למכרכת חזיה רבא דהוה
כמישא שרא למיזבן מיניה ואי לא כמישא לא אלמא הוה ליה
מוקצה מחמת איסור ולא סכריא לן כותיה דרב כחמן דאמר
מוקצה ביום טוב אסור ובשבת שרי ופליגי בה נמי רב אחא
ורבינא חד אמר בכולה שבת הלכה כרבי שמעון לבר ממוקצה
מחמת איסור אבל מוקצה מחמת הסרוך כים אפילו רבי שמעון
צודי דקא מקשינן אבל לא בעצים שבמוקצה ומשינן כארזי
ואשוחי אלמא דבחקרון כים אפילו רבי שמעון מודה

שלח לך

קבש שאילתא

ראסור לחון לרבי
ישראל אשתעווי לטון
הרע וכי היכי דאסור

לאשתעווייה הכי אסור לקבוליה דהכי אשכחן במרגלים ובריל
לטון הרע דאשתעו לחון לרבי ישראל וקבוליה ישראל מיניהו
אינשנו עלה דמילתא וחמיר עונשא דלטון הרע יותר מן
העושה מעשה כרתנן המוציא שם רע להקל ולהחמיר כיצד
אחר המוציא שם רע על גורלה שבכוונה ועל קטנה שבישרא
נותן מאה סלע נמצא האומר בפיו חמור יותר מן העושה
מעשה במאי דילמא משום דהוה גרים לה קטלא אמר רבא
אמר קרא כי הוציא שם רע על בתולת ישראל שם רע שהוציא
וכן מצינו שלא נחתם גזר דין על אבותינו במדבר אלא על
לטון הרע שנאמר וינסו אותי זה עשר ודילמא משום דאכתי
לא בלא סאתן אמר רבי שמעון בן לקיש אמ' קרא וינסו אותי
זה עשר פעמים זה על זה נחתם גזר דין ואמר רבי אלעזר
כן פרטא בא וראה כמה גדול כח לטון הרע ומה אם המוציא
שם רע על העצים ואבנים כך המוציא שם רע על חבירו להרגו
לא כל שכן ודילמא על דבר גדול דאמר רב חיינא דבר גדול
דברו מרגלים באותה שעה דכתיב כי חזק הוא ממנו וכיכול
אפילו בעל הבית אינו יכול להוציא כליו משם אלא אמר רבא
דאיתימא ריש לקיש מוציא דבת הארץ רעהו על עסקי דבר
שהוציא ואמר רב ששת משום רבי אלעזר בן עזריה כל
המספר לטון הרע וכל המכשל לטון הרע וכל המעיד עדות
שקר על חבירו ראוי להשליכו לכלבים שנאמר לכלב תשליכון
אותו ומסמך ליה לא תשא שמע שוא קרי בית נמי לא
תשיא

ולא שלימדו בקרא ומשנה דברי רבי מאיר רבי יוחנן אומר כל שרוב חכמתו ממנו רבי יוסי אומר אפילו לא האיר עינוי אלא במשנה אחת זהו רבו וילכת מאי תש' דאיתמר רבי יצחק בר יוסף אמר רבי יוחנן הלכה כרבי יהודה רב אחא בר הונא אמר רב ששת הלכך כרבי יוסי ואמר עולא תלמידי חכמים שבבבל עומדין זה מפני זה ומקרקעי זה עול' זה וולקענין אכדו אפי' כמקום אביהן אין מהזירין אלא שיש רבו מובהק אלמא הלכתא כרבי יהודה וכדעולא

ויקה קרח

קלב שאילתא

דמחיבי' רבית ישראל לאפרושי מתנות כהונה מבמוניהן ומיתן לכהני דכת' זה לך תרומת מתנם ואפרושי נמי מעשר מן כריומיתן ללוי דכתיב ולבני לוי הוצר נתתי את כל מעשר בישראל וכד מפרשינן תרומה ומעשר לא כפרשינן ממנינא אמרנא דלאו דלירי' דתנן אין תורמין ממון על שאינו מינו ואם תרם אין תרומתו תרומה מ'ה מילי אמר רב אמי אמר רבי ינאי ואמר לח אמר ריש לקיש דאמר קרא כל חלב יצוה וכל חלב תירוש ורגן ראשיתם תן חלב לזה וחלב לזה' וכד מפרשי' מיבעי' לירי' לאפרושי' ממוכר דלירי' דכתיב כל חלב' ואי אפרושי מן הרע על היפה תרומתו תרומה' מכהני' מילי אמר רבי אילעאי דאמ' קרא לא תשאו עליו חטא כדריבכם את חלבו ממנו אם אינו קדוש נשיאת חט' למה מיכן לתורם מן הרע על היפה תרומתו תרומה' תר' תרומה לכהן מעשר ראשון ללוי דברי רבי עקיבא רבי אלעזר בן עזריה אומר מעשר ראשון לכהן ולא ללוי אלא אימא אף לכהן' מאי טעמא כדריהושע בן לוי דאמר ככד מקומות נקראו כהנים לוי' ורבי עקיבא אמר לך ואכלתם אותו בכל מקום יצא כהן שאינו יכול לאכלו בבית הקברות ואיידך הוה דלא לקי עולא משום טמאת הגוף וכי הוה יחביני מעשר ללויים מקמי עזרא אבל מיתות עזרא ואילך לא יחביני להו משום דקנסינוהו עזרא דאימור מפני מה קבצו את הלויים מליתן להם מעשר' רבי יוחנן וסמיאי חד אמר מפני שלא עלו בימי עזרא וחד אמר כדי שיסמכו עליו הכהנים בימי טומאתן בשלמא למאן דאמר שלא עלו בימי עזרא משום הכי קנסינוהו אלא למאן דאמר כדי שיסמכו עליו הכהנים משום כהנים קנסנן להו ללויים אלא כולי עלמא מפני שלא עלו בימי עזרא והכא בהא קמיפלגי מר סבר קנסא לעניים ומר סבר כהנים בימי טומאתן קניינים הם' ולא מפרשינן תרומה ומעשר בשבת וכיום טוב דתנן אלו הן משום מצוה אין בקדושתן ואין כעריכות ואין מחרימין ואין מנכיחין תרומה ומעשרות ב'ט אמ' קל' והוה בשבת אין בין יט' לשבת אלא אוכל נפש בלבד' חני רבי יוסף אפי' ליתנן לכהן בן כיום אסור והני מילי פירי דטבילי מאיתמל דאיבעי' ליח לתקונינהו אבל פירי דטבילי האידיא כגון עיסת לאפרושי מינה חלה מפרשינן כיום טוב ויהנינן לירי' לכהן

ברם צריך למימר אילתרומה דמיפרשא מחולא בהו ליתנה לכהן ב'ט מי נזרינן דאי שרית לירי' למיתן חד דמיפרשא מחולא אתי לאפרושי ב'ט ומיתן לכהן אי לא נזרינן' מיפלג פליגיבה תנאי' דתנאי אר' יהודה מוריין כ'ט וכו' שמוליכין את המתנ' שהורמו מהוים ושנשחטו מהוים עם המתנ' שהורמו מערב יט' ונשחטו מערב יט' ועל מה נחלק ל'חולין בפני עצמן שב'ט אסורין וכו' מתירין' אמר רבי יוסף שאילתות

דבר שמואל מנחין לאלתר ושונין לאחר שלשים ומחרימין לאחר שלשים' אמר רב הונא בר חיננא משמיה דרב הדרא שני וחמישי ושני ואחר כך מנחין' הני מילי לממונא' אבל לאפיקרותא לאלתר' ואי מפייס בעל דיניה לאלתר שרינן לירי' דאמר רב תחילתא בר אבימי אמר שמואל טוט טוט שרי'

ברם צריך

למימר אילו מן דשמתירין בי דינא ואזל לעלם מהו למישרא ליה בי דינא אחרינא ראשמתא ארינא דממונא לא קא מיבעיא לן דחתם ארעתא דבעל דיניה שמתה בב'ט' דדינא תליא מילתא כי תיבעי לן דשמתור' עליו חטאיה מי היישינן לכבוד כד ועד דשרי לירי' הוהא כד דשמתור לא משתיר או דילמא משום דלא לישתור בשמתיה לא היישינן לכבוד כד ושרי ליה בי דינא אחרינא' תש' דאמר אמימר הני בי תלתא דשמתין אתו בי תלתא אחריני ושרי' איתביה רב אשי לאמימר רשכ' אומר אחד מן התלמידים שנידיר ומת חלקו אינו מופר מאי לאו אינו מופר כלל' אמר ליה לא עד דאתי אחר ושרי בהדיהו' ש'ט מדקתני חלקו אינו מופר הא דהניך מופר חני בי תלתא דשמתין שרי חד חד לחודיה אלע' דלא קרבינן נבי חודי' ושפיר דמי'

ויקה קרח

קלא שאילתא

דאסי' להו לרבית ישראל למיעבד פלוגתא דכיון דקיימי כפלוגתא אתו למיסנא חרדי' ואמר רחמנ' לא תשנא את אחיך בלבבך' ולא מיבעיא דזוטרי בעי' למיכף לריבה אלא אפי' רב' מיבעי' לירי' למיכף לזוטא דלא תהוי פלוגת' דכת' ויקם משה ה'לך אל דתן ואבירם וגו' ואמ' ריש לקיש מיכן שאין מחזיקין במחלוקת ואמ' רב יהודה אמר רב כל המחזיק במחלוקת עובר בלאו' דכתי' ולא יחיה בקרחה וכעדתורב אפי' אם מצטרע כתי' רכא לו וכו' התם ויאמר יי' לעוז הכא נא ירך וגו' אר' חמא בר תנאיא כל העושה מריבה עם רבו כעושה עם השכינה' דכתי' חמה מי מריבה אשר רבו בני ישראל עם יי' וכי' העם השכינה עשו מריבה והלא עם משה עשו מריבה שכן יי' וידע העם עם משה אלא למדנו כל העושה מריבה עם רבו כאלו עושה מריבה עם השכינה' אמר רבי חנינא בר פפא כל המתדעס על רבו כמתדעס על השכינה' שנ' לא עלינו תלונותיכם כי עלי' אמר רבי אבהו כל המורה אחר רבו כמהרהר אחר השכינה' שנ' וידבר העם באלהים וכמשה' ואמר רב חסדא כל החולק על רבו כחולק על השכינה' שנ' בהצותם על יי'

ברם צריך למימר אילו תלמידי דחזא כיה כרביה מילתא מיצירי' לאוכוחיה' אי ליון דהוקש כבודו לכבוד המקום לאו אורח ארעא לאוכוחיה' או יולמא ככו' שמים עדיף ושפיר דמי' תש' דתר' הוכח אין לי אלא הרב לתלמיד תלמיד לרב מניין תל' תוכיח מכל מקום' אינמי' עדיף יקרא דריבה טפי מן קרא דאכור' דתנן שאביו מביאו לחי' העולם הזה ורבו שלימדו חכמה מביאו לחי' העולם הזה דיוקא חכמה אבל מקרא ומשנה לא'

ברם צריך למימר חכמה דקרא' דכוליה תלמודיה מיניה או דילמא כל דהוא' מיפלג פליגי תנאי' בחא מילתא איכא דאמר כוליה ואי' דאמר רוביה ואיכא דאמ' כל דהוא ואפי' חדא מילתא דתנאי רבן שאמרו שלימדו חכמה

ויהי לי לשמיעה / וכחל'יש בהן טובות הנאר / לבעלים מאי
טעמא נתינה כתיבה ברו / כיצר ישראל שהפריש תרומה מכריע
מצאו ישראל אחר ואמר לו הא לך סלעו ותנה לכן בתימות
ואם כהן לכהן אסור / מאי טעמא הני גומלין נהנו /

ברם צריך לביסר אל' היכא דקא יהיב לה תרומת

לכהנת ואמר לה איקדשילי בגוה / אינמי

לכהן ואמר ליה מיקדש' לי בדתך בי הו קידושני אי ל' מי

אמר'ל כיון דממונא דכהן הוא ולא כממונא דידיה הוא לא הו

קידושני / או דילמא כיון דאית ליה טובת הנאה כנור' דאי בעי

למר יהיב לה וזי בעי למר יהיב לה כממונא דידיה הוא והו

קידושני / ת' / דתנן קונם כהנים ולויים נהנין לי יטלו בעל

כרחו / קונם כהנים אל' ולויים אל' נהנין לישלו אחרי' / וקשיא

לן יטלו בעל כרחו לאו כממונא דידיה הוא ולא כיצא אסר לר

עליהו אלמא טובת הנאה אינה במקו / וקא תני כהנים אל' ולויים

אל' נהנין לישלו אחרי' אבל אינהו אפילו בעל כרחו נמי לא

שקלי אלמא טובת הנאה במקו הוה ליה במקו / דידיה וצ"ע אסר

ליה עליה / אמר רב יוסף לא קשיא הא ר' הוה ר' יוסף ר' רבי יוחי

דתיא הגונב טבלו של חבירו משלם דמי / כולו דכרי ר' רבי יוחי

כרכי יהודה אומ' אינו משלם לא דמי חלין / שבי רבא אמ' לעולם

טובת הנאה במקו דיטא היינו טעמא יטלו בעל כרחו כיון דקא

אסר לה אכולהו כהנים קא משוי לה עפרא בעלמא ולשווייה

עפרא לא קניא ליה והילכתא כרבא דאמר טובת הנאה במקו /

פרשת פרה

קלג שאלתא

דמחייבין דבית ישראל
לאיעסקי בשוכבא
ולמיקבריה / וכתוב

ויבאו בני ישראל כל העדה מדבר צין כחדש הראשון ונ' / ואמר

רבנן דלא משהינן לה לאיתתא / דתנן אין מניחין את הבטן

בכרוכ מפני שמרגלת את ההספר ולא של נשים לעולם מפני

הכבוד ואמרי בהרדעאי לא שנו אלא חירא אבל של שאר נשים

בניחין / ורבי אעזר אמר אפילו של שאר נשים אין מניחין / שנ'

תמת שם מרים ותקבר שם / אלמא סמוך למיתה קבורה / ואמ'

רבי אלעזר למה נסמכה פרשת מרים לפרשת פרה אדומה לומ'

לך מה פרה אדומה מכפרת ומעלת ישראל מטומאה לטהרה

אף מיתתן של צדיקים מכפרת על ישראל / ואסיר לאיתנהו

משכבא מן מזיזי ומתכריכי דיריר / ודאי פיהא נכרית אי

אקציתר מחיים שריא ואי לא לא / דתנן האשר שמתה

נהנין משערך בהמר שנהרגר אסורה בהנאר / והוינן

בה והא איסורי הנאר נהנו / אמר רב באומרת תנו שערי

לכתי / אלא מעתה אמרה תנו ידיו לבתי הכי נמי דשרי / אמר

רבא בפיהא נכרית טעמ' דאמ' תנו הא לא אמ' תנו כנופה דמיא

והא מבקע בעי לה ר' יוסי בר' חנינא שיער נשים צדקניו מו' /

ואמ' רבא בפיהא נכרית / כי קא מיבעיא ליה לרבי יוסי בר' חנינא

דמחבר בגופה אבל היכא דתרלאן בסיתא אי אקציתר מחיים

שרי

ברם צריך למ' אילו היכא דייחידה תשמישו למת ועדיין

לא כרכיה בגיהו מ' מיתסרי בהזמנה אי לא /

מת מענלרת ערופה / וליפני ליה דאתא שם שם או דילמא

מתשמיש קידוש / וליפני לה דתשמיש קידוש כיון דלא

הקדש ממש הוא לא איסורא בעל' הוא לא מיתסרי בהזמנה

אינמי

מודין כש זכר שמוליכין את המתנות ועל מר נחלקו על
התרומ' טב' אסורין וכל מתירין / אמ' להם כ' גזירה שוה הלה
ומתנות מתנה לכהן ותרומה מתנה לכהן כשם שמוליכין את
המתנו' כך מוליכין את התרומה אמר להם כ' לא אם אמרתם
במתנות שזכאי בהרמתן תאמר בתרומה שאין זכאי בהרמתה
הילכת' מאי / ת' / דאמר רב יהודה אמר שמואל הלכתא
בר' יוסי רב טובי בר רב מתנה הוה ליה גרבא דחמרא דתרומה
אתא לקמיה דרב יוסף אמ' ליה מהו למיתנה לכהן כ' טאל הכי
אמר רב יהודה אמר שמואל הלכתא בר' יוסי / אינמי לא יהבינן
בתנות כהונר' אל' לכהן חכר דתני רבי יטמעהל והרבותם
בכנו תרומת / לאהרן ולבניו וכו' אהרן קיים לרורות אלא מה
אהרן חכר אף בניו חבירים מכאן שאין בוחנין תרומה לכהן עם
הארץ / ואמר ר' שמואל בר נחמני אמר יונתן בנין שאין בוחנין
תרומה לכהן עם הארץ / שנ' ויאמר לעם לישבי ירושל' להת
מנת לכהנים המחזיקים בתורת / כל המחזיק בתורת / י' ש' לו
מנת ושאינו מחזיק בתורת / אין לו מנת / ומן דאכיל פירי
דלא מפרש מיניהו תרומה ומעשרות קאים במיתה / דתר' אילו
שכמיתה האוכל שכל כוהן טמא ששאל תרומה תשור' וזר שאכל
תרומה / ואמר שמואל שטמא' אלעזר בנין לאוכל טבל שהוא
במיתה שנאמר ולא תחלו את קדשי בני ישראל את אשר ירימו
בעתידין ליתרם הכתוב מדבר וילף חילול חילול מתרומה /

דכתי' ואת קדשי בני ישראל לא תחלו ולא תמותו מר' להלן
במיתה אף כאן במיתה כהן טמא שאכל תרומה תשור' מנלן
שהוא במיתה שנ' ושמרתם משמרת' ולא יטאו עליו חטא ומתו
בו כי יחל'והו / תשור' אין טמאה לא / ואמר שמואל משום רבי
אלעזר בנין לכהן טמא שאכל תרומה טמאה שאינו במיתה /
שנ' ומתו בו כי יחל'והו פרט לזו שמחוללת ועוברת / וכהן טמא
גבי תרומה תשור' לא שנא אוכל ולא שנא שותה ולא שנא כך
דתיבא כי יחל'והו לרבות את האוכל והשותה והסך / וזר שאכל
תרומה מנין דכתי' וכל זר לא יאכל קדש / וכתוב ומתו בו כי
יחל'והו / ואפי' כהן צדיק להפריש תרומה מכריז ודור מישתרי
ליה כאכילה / ואילו ישראל דירית תרומה מאבי אמו כהן אע"פ
דאסיר ממוניה הוא ואי בעימוכין ליה לכהנים ושרי ליה דמית
מאי טעמא כיון דהוא לא נפקא לחולא דמיה לא תפסה /

ברם צריך

למים אילו ישראל דירית מאבי אמו כהן
פירי דגמר בלאכתו וסכלין ועדיין לא
מיפרשא מינהן תרומה ומעשר והיא תרומה דמפרש מהווא
כריא דידיה הוי או דכהן הוי מי אמרינן כיון דהוא ירתינן ולא
הוה מפרש מינהן תרומה ומעשר / והוא ניהו דקא מפרש
מינהן תרומ' ומעשר הוי כי כריא דנפשיה ומא' דמפרש מינהן
לכהנים בעל' למיול / או דילמא כיון דאיחויב גבי אבי אמו כהן
אמרין מתנות שלא הורמו כמי שלא הורמו דמין דכל שכיר
לאו ככחוסר מעשה דמי / ת' / דאמר רב נחמן אמר רבה
בר אבון ישראל שכל' לן שכלים מכווחין מבית אבי אמו כהן
מעשרן והן שלו אלמ' כשהורמו דמין וזכה בהו כהן ואורתניהו
לכן בתו ישראל / אינמי אסיר לכהן לסיועי בבית הגרנות כי
היכי דליתנון ליה תרומ' ומעשרות / דתר' הכהנים והלוי' והעניים
המסיעים בבית הרועים וכבית הסככים וכית הגרנו' אין בוחנין
להם מתנות תרומה ומעשרות בשכרו לואעשו כן הללו
ועליהם הכתוב אומר שיחתם ברית הלו' ואומר ואת קדשי בני
ישראל לא תחלו ויר' אבותו / והני מילי תרומת ארץ ישראל /
אבל תרומת חוצה לארץ לית לן בה / דאמר שמואל תרומת
חוצה לארץ אין בה משום כהן המסיע בבית הגרנות / רב חסא

אהב זו זונתו / וכן הוא אומר לא יהיה קדשה מכנות ישראל / וכעל כן אל נכר זו גוייר / וכתוב בתריה יכרתו לאיש אשר יעשנה ער ועונה / אם ישראל הוא לא יהיה לו ער בחכמי וליא עונה בתלמידים / ואם כן הוא לא יהיה לו כן מגיש מנחה לוי צבאות / אלמא דיניה בירי שמים / אר חייא בר אבא כל הבא על הגויה כאלו נתחתן לעז שנאמר / וכעל כן אל נכר / וכישרו לו בת לאל נכר / אלא זה הבא על הגויה / כי אתא רב דימי אמר כית דינו של חשמונאי נזורהא על הגויר חייב עליה בשום נדר שפחה אשת איש / כי אתא רבין אמר חייב עליה בשום נשגו נידה שפחה גויה זונה / ואילו היא דאישעין אגויה ואיגירא לה אסיר ליה למינסבה דתן חטעין על השפחה ונשתחררה על הנכרית ונתגיירה הרי זה לא יכנס ואם כנס אין מוציאין מידו וחוטעין לאשת איש וחוציאנה מתחת יד אעפ שכלס ויוציא / אמר רב וכעדים אבל אקלא לא דכין דאיבעיל לא אסרינן לה / דאמר מר קלא דבתר נישואין לא חיישינן ליה / והא נמי לא אסרינן לה דאם כן אתה מוציא לעז על בניו של ראשון ואיכא דבכר מכווער בשני עדים וקלא דלא פסיק מפיקין לה בין מעל בין מכווער / דתניא רובל היוצא ואשה חוגרת בסנר אמר ר' הוואל ומכווער הדבר תצא / רובל מעלה מן הכלה אר הוואל ומכווער הדבר תצא / מנעלים הפוכים תחת הכשה אר הוואל ומכווער הדבר תצא / סנקלי הפוכים נחזי דמאן נינהו לא מקום מנעלים הפוכים / ואסרינן הילכת כוותיה דרב / ואסרינן הלכתא כרבי קשיין אהרדי לא קשיא הא בקלא דפסיק והא בקלא דלא פסיק / קלא דלא פסיק ואיכא עדים כדבר מכווער כרבי קלא דפסיק כרב / וקלא דלא פסיק עד כמה / אמר אביי אמרה לי אם דאומי מתא יומא ופלגא / ותנן הבכיא נט ממדינת הים ואמר בפני נכתב ובפני נחתם לא שאתה אשתו מרת הרתני הרגננה לא ישא את אשתו / רבי יהודה אומ' הרגנתי לא ישא את אשתו הרגננה ותינשא אשתו / דאיכא למי' האי דאסרינן בשום דקא בעי למינסבה הוא הני מילי ודכא דלא בעיין שני עדים אבל היכא דבעיין שני עדים לא חיישינן דתניא עדים ודחובים על שדה מקח ועל נט אשה לא חששו חכמי בדבר זה / איני והא תנן חכם שאמר את האשה כנדר על בעלה הרי זה לא ישאנה וזכא נמי ביחיד מובחה דרד מהימן למסר ולמשרא ואתו למי' הואי דאסרנו משום דכעא לאינסובה הוא

ברם צריך

למימר כנסה מהו שיוציא נבי שפחה וגויר תנן כנס אין מוציא מידו נבי אשת איש תנן כנס מוציאין בהמביא נט ובמת וכחכם לא תנן אם כנס / להידיא מדמינן להו מי אמרינן לשפחה וגויה מדמינן להו מר' התם משום דלא לימרו אינשי הוא ולא מפיקין הכא נמי לא מפיקין או דילמא מר' קתני להו בתר שפחה וגויה וקתני להו בתר אשת איש למימרא דכאשת איש דמיין / תש' / דאיבעיא להו כנס מהו שיוציא רב כהנא אמר כנס מוציא ורב אשי אמר כנס אינו מוציא / תנא להו רב זושי דבי רב פפי כדברי האומר כנס אינו מוציא אלמא לשפחה ולגויה מדמינן להו והילכתא כנס אינו מוציא

פרשת פנחס

קלה שאילתא

דאילו מן דשכיב ושכב נכסי ואית ליה כני וכנאתא במקום בני לא זב 7 ii יתן

שאלות

דעת - אתר לימודי יהדות ורוח www.daat.ac.il

אינמי מאיסורא דחקדש ילפינן לה וקדשים בהזמנה מיתסרינן / או דילמא תשמישי המט מתשמישי עז דכתי' וישלך את עפרה אל קברי בני העם דאי תקש לעז מה עז בהזמנה לא מיתסרינן דאמר מר האומר כית זה לעז כים זה לעז לא אמר כלום שאין הקדש לעז / אף תשמישי המט בהזמנה לא מיתסרינן / תש' / דאיתמר האורג בגד למת אביי אמר אסור דכא אמר מותר / אביי אמר אסור ויליף לה מקדשים והזמנה מילתא היא / רבא אמר מותר ליליף לה מעז והזמנה לאו מילתא היא / אל רבינא לרבא אורג בגד למת היכי משכחת לה כגון הרפניא דבצפון דצפתין ליה צריכה והדר מפנין ליה / דרש מרים הילכת כוותיה דאביי רבנן אמרי הלכתא כוותיה דרבא / ואפילו תשמישי קדושרא לא מיתסרינן בהזמנה כיון דלאו הקדש ממש הוא איסורא בעלמא הוא ומאיסורא דעז ילפינן לה

יורא בלק

קיר שאילתא

דאס' להון לרבות ישראל למילט אינשי חכרית בשמא דשמיא דכתיב לא תקלל חרש / וכי היכי דאסור ליה למילט חכרית הכי אסור ליה למילט נפשיה דכתיב רק השמר בך ושמור נפשך מאד / ואפי' ליש נמי בכינו קאי באיסורא / דתנן משביע אני עליכם מצות אני עליכם אוסרם אני הרי אלו חייבין בשמים ובארץ הרי אלו פטורין / כאלף דלת כיון דהא בשביע בצבאות כחגון ברחום בארץ אפי' ורב חסד ובכל הכנוניין הרי זה חייב / דברי ר' מאיר וקתני ס' פא המקלל עצמו וחבירו ככולם עובר כלא תעשר / ואמר ר' ינאי לרברי הכל חבירו מלתא תקלל חרש עצמו משמור בשעך / והני מילי היכא דעושה מעשה עמך אבל אינו עושה מעשה עמך שרי למילטייה דכתי' וכשיא עמך לא תאור / בעושה מעשה עמך וכן בעושה הוא אומר ואוריב עמם ואקללם ואכה מהם אנשים

ברם צריך

למימר מהו שיעשר שליח לאביו להכותו ולקללו מי אמרינן כבוד שמים עדיף ואפי' לאביו נמי או דילמ' כיון דהוא מייחייב בכבוד אביו ליעביר אחר דלא מייחייב בכבודו ולא ליעביר איתו / תש' / דאמר רבא כר רב הונא וכן תנא דבי ר' ישמעאל לכל איך האבן בעושה שליח לאביו להכותו ולקללו חוץ מבסית ומדיח שהרי אמרנו תורה לא תחמול ולא תכסה עליו

יורא בלק

שאלתא

דאס' להון לרבות ישראל למינסב גויה דכתיב לא תחתן בם / ומאן דבעיל גויר מאן דמסר נפשיה לאיפריעי פורענותא למרי עלמא קשיל ליה בשעת מעשרה כדתנן הכועל ארמית קנאין פוגעין בו / דחכי אשכחן בפנינחם דקטליה לומרי בשעת מעשה דכתיב ויבא אחר איש ישראל אל הקבה וידקר את שניהם / כעא מיניה רב כהנא מרב לא פגעו בו קנאין בשעת מעשה דיניה כמאי אשנייה רב לגמריה אקריה לרב כהנא כחילמה כגדה יהודית ותועבה נעשתה בישראל וכיושלים אתא אל לרב חכי אקריה בחלמי / אדכריה רב לגמריה כגדה יהודה זו עז וכן הוא אומר כחלם כגדתם כי / ותועבה נעשתה בישראל זה משכב זכור וכן הוא אומר ואת זכר לא תשכב משכבי אשה תועב' היא / כי חלל יהודה קדש' אשר

ויהי כבאתא ואפילו שכיבנו בני כחי אבוהון ואית להו זרעא דהנך בני קרמין לבנאתא / דתנן סדר נהלות כך הוא בן קודם לבת כל יוצא ירכיז של בן קודמין לבת ותר בן אין לי אלא בן הבן וכן בת הבן מניין תל אין לו עיין עליו בת אין לי אלא בת בן הבת וכן הבת וכן בת הבת מניין תל אין לו עיין עליו / כיצד נחלה במשפחה והולכת עד ראובן ולימא עד יעקב גמרי דלא כלל שיכטא / אמר רב הונא אמר רב כל האומר תירש חבת עם בת הבן אפילו נשיא שכישראל אין שומעין שאינו אלא מעשה צדוקס דתנא בכך כשבת יתבנא בדינא שהיו הצדוקין אומרי תירש חבת עם בת הבן ניטפל להו רבן יוחנן בן זכאי אמר להם שוטים מנין זה לכם לא הויר אדם שהשיבו דבר חוץ בזמן אחד שהיה מפטפט כנגדו ואמר לו וברא בת בנו הכאה מכח כחו תירשנו כחו הכאה מכח לא כל שכן קרא עליו המקרא הויר אחר בני שעיר ההורי שבי הארץ לושן ושוכל ועבדון וענה וכתוב אלה בני עבדון ואיה וענה / מלמד שבא עבדון על אמו והוליד ממנה ענה / ודלמא תוי ענה הויר אמר רבא אנא אמינא מילתא דלא אמרה שבור מלכא ומנו שמואל ואיכא דאמרי אמר רב פפא אנא אמינא מילתא דלא אמר שבור מלכא ומנו רבא אמר קרא הוא ענה / הוא ענה דמעיקרא / אל רבי ובכך אתה פוטרני / אמר להם שוטים לא תתא תורה שלימה שלנו כסחרת כטילה שלכם מורא לבת בנו שכן ייפרי' כוחר כמקום ארץ תאכל בכת שהורע כחא אצל אחים וכיטלו ואתו היום עשאוהו יט' וכי ירתי אחי דאבא אבל מן אימא לא ירתי הררי / דתנן האח' מן האם לא נחלין ולא מנדולי' מש דכתיב במשפחתו וירש אותה / משפחת אב קריה משפחה משפחת אב אינה קריה משפחה של למשפחותם / לבית אבותם / וברא הוא דירית לה לאימיה אימיה לדיחיה לא ירתא ליה רכתיב וכל בת יורשת נחלת וגו' / אי זו היא בת שירשת שני מטות זו שאביה משכט אחד ואמה משכט אחר מיתה הן יריתין לה ואמר קרא יורשת ואי' מורשת / ובעל ירית לה לאשתו והיא לא ירתא ליה / דתר' שאר זו אשתו מלכד שהבעל יורש את אשתו יכול אף דא תירשנו תל יורש אותה הויר יורש אות ואין היא יורשת אותו / והני מילי כנכסי דנפלו לה עד דאיתא בחיים אבל כנכסי דנפלו לה לאחר מיתה לא ירית בעל אלא דותקא דאבוב ירית לה מאי שעמא דהוה ליה ראי ואין הבעל יורש את אשתו כראוי ככמחזק דאמר ר' אבהו אמר רבי יוחנן אמר רבי ינאי ומטו ברי משמיה דרבי יהושע בן קרחה מינין לבעל שאינו נוטל כראוי ככמחזק שנאמר / ושגב הוליד את יאיר ויהי לו כגעים בארץ חגלעד / ואומר ואלעזר בן אהרן מת ויקברו אותו בגבעת פנחס בגן אשר ניתן לו כהר אפרים נחלתו הראויה לו ירשה בנו / למי אלו וקרא דנפלו לה בירושה בין מלוה

ברם צריך

בשטר בין מלוה על פה ומית' מקמי דתיגי מי ירית בעל להחיה מלוה אי לא מי אמרינ' דאי הוא ולא ירית / או דילמא מחזק הוא וירית ליה / מי אמרינ' כיון דנכסי דהוה יזופא משתעבדין ככמחזק דמי או דילמ' כיון דמחסי גוביאנא כראוי דמי / תש' / דאמר רב פפא הילכתא אין הבכור נוטל פי שנים כמלור' כיון שגבו קרקע בין שגבו מעות וכמלור' שעמו פלוגי קא תני מיתה אין הבכור נוטל פי שנים כמלור' אלמא ראי' הוא /

ברם צריך

למיט' אילו היכא דאקניחנהו לניכסר לאחר כי יתבא תותי גברא ומתה כחי בעל מי קני האיד' דכתבתינהו ליה אי לא / מי אמר בעל יורש וזא וכוין דאקניתינהו לאחר מי קמי ירושתו קננהו ואין מיר

הנכנסין וחיצאין עמה בחזקת יורשי האשה / **ברם צריך** למי' אילובין דמית כחי' אמו ולית ליה כני ואית ליה אחי' מן האב ומתה האם והניחח נכסים מן ירית' להן יורשי הבן או דילמא יורשי האם מי אמרינ' כיון רבן את אמו ובעל' את אשתו נוחלין ולא מנחלין כה בעל אי' יורש את אשתו בקבר להנחיל ליורשי ואף כן אין יורש את אמו בקבר להנחיל ליורשי / או דילמא לא ילפינ' ירושת כן מירושת בעל דאילו בעל' כנכסי אשתו אינו נוטל כראוי ככמחזק אבל כן כנכסי אמו נוטל כראוי ככמחזק / תש' דבעו מיניר' מרב ששת בן מהו יירש את אמו בקבר להנחיל לאחי' מן האב / אמר להו רב ששת תניתוה האב שנשבה ובת בנו כמדינה וכן שנשבה ומת אביו כמדי' יורשי הבן יורשי האב יחלקו / היכי דמי אלימא כדקתני ה' יננהו יורשי האב וה' יננהו יורשי הבן / אלא לאו הכי קאמר האב שנשבר ומת כן בתו כמדינה אוהבן שנשבה ומת אבי אמו כמדינה יורשי האב יורשי הבן יחלקו / ואם איתא נהי דבן בית כרישא לירית' לאבוב דאימיה בקיכירי ויריתניהו לאחיה מן אבוב אלא לאו שם אין הבן יורש את אמו בקבר להנחיל לאחי' מן האב דאי ס' בן יורש את אמו בקבר כלהו דירי' הו' / אמר ליה רב אחא בר מנאסי לאכיי אף אנן נמי תנינא נפל הכית' עליו ועל' אמו אילו ואילו מודים שחלקו / ואי ס' בן יורש את אמו בקבר לירית' לאימיה בקיכירי ויריתניהו לאחים מן האב / לא לאו שם אין הבן יורש את אמו בקבר שם / ושעמא מאי אמ' אביי נאמרה הסכר ככך ונאמרה הסכר כבעל כה הסכר האמורה כבעל אין יורש את אשתו בקבר אף הסכר האמורה ככך אין יורש את אמו בקבר להנחיל לאחים מן האב /

דרשה בנות צלפחד

ביצד יורשי האב יורשי הבן יחלקו ישי לאב אחין ולכן בתו אח' ואם איתא דבן בית כרישא למה יחלקי ליריתיה לאבוב דאימיה בקיכירי דכתיב ואם אין ליאיש לו בן והעברתם את נחלתו לבתו / ויריתניהו לאחיה מן אבוב אלא לאו שם /

אינ

בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי אין הלכתא כאותו הוון ליה סבר למיעבד עובדא כי האי זוגא אמר ליה רב הכי אמר חגיגה אין הלכתא כאותו הוון

דרשה אילו נדרים שהוא מיפר

חנן התם נודרין להרגין ולחו מין ולמוכסי שהוא תרומה ואע"ג שאינה תרומה שה א של בית המלך ואע"פ שאינה של בית המלך ולמוכסין והאמר שמואל דינא דמלכות דינא אמר רב חנינא בר כהנא אמר שמואל במוכס שאין לו קיצצה

ראשי המטות

קלו שאילתא

דמזיכין דבית ישראל למיפרש מן מדעם מסאב דאיסור דכתי' והדרלתם בין הכוזבה חשורה לטמא וגו' ולא מיבעיא מן מדעם מסאב גופרא אלא אפילו מאני דאיכשיל כהו מדעם מסאב אמר לבשולי כהו ישראל ומיכל מיניהו עד דמפליש להו מנא כי היכי דאישתמשו ביה האיך מידעם מסאבא דכתי' כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש וטוהר כגון שפורים ואסכלאות לא מיתערן עד דעילין כדורא דתנ' השפור והאסכלא מלבנן באורי ועד כמה מלבנן אר מגיד עד שמשיר קליפתן יורות וקומקסין ומחמי חמין דתשמישן כרותחין הוא צריך לפלושניהו כרותחין ואע"ג דקומקסא לאו דיריכה לבשולי ביה זמנין דלא מיתשכח ליה מנא ומקרי מבשל ביה ודאי אין ראש צפור דרור יכול ליכנס בו לא צריך לפלושה דתניא הכוספן של גוים שהחמנו חמין ביוהר גדולת אסור ביוהר קטנה מותר אי זוהי יורה קטנה ארניאכל שאין צפור דרור יכול ליכנס לתוכה ודילמא הרובי הדמיה ועייליה לא כל שאין ראש צפור דרור יכול ליכנס לתוכה ודכתי' מפליש להו כרותחין אמר רב הונא יורה קטנה לתוך יורה גדולה ויורה גדולה מאי עביד להי ההוא ורדא דהוא לבי רב עוקב עבר גנפא דלישא ומלייה מאי וארתחיה אמר רבא מאן חכים למיעבד הכי לא רב עוקבא דנכדא רבא הוא קא סבר ככולעו כך פולטו מר כולעו בניצוצות אף פולטו בניצוצות והאי כפה נמי צרי למישידיה בגדודא ופלושה ודאי קערות דתשמישתהון בכלי שני כי נטיל מרודא ושדי עליהו שפיר דמי ואע"ג דפליש להו צריך לאשכלינהו בפי סאח דתניא כולן צריכין טבילת בארבעים סאר ודור שרי לאישתמושי בהו מנא אמר רבא אמר קרא וכנס וטוהר ודכתי' חוסף עליו הכתוב טהרה אחרת תני בר קפרא ממסע שב אד במי נדה יתחטא שומע אני שצריך חזאח שלישי ושביעי תל וטהר אם כן מה תל במי נדה מים שהנדה טובלת בהן וכמיהם סאח אמר רב נחמן אמר רבה בר אבהו חלוקה כלי חדשים מן הגוי צריכין טבילה דהא יטביל וליבנן הוה להו כדרשים ואמ' הכי צריכין טבילה מתקיף לה רב ששת אכא אפי' זוגא וסרכלא אמר רבא כלי סעודה אמורין בפרשה דכתיב אשר יבא באש רב יצחק בר יוסף זבן מנא דפחרא חרתא מגוי סבר לאשכלינהו אמ' ליה ההוא מרבנן ורבי יעקב שמיא הכי אמר ר' יוחנן כלי מתכות אמורין בפרשה דכתי' אך את הזהב ואת חכפא אבל הני מאני דפחרא אי חדשים נינהו לא צריכין טבילה ושינים לא מפלטינן דאשכחנן נכי חטאת דכתי' וכל כלי חדש אשר תבשל בו יטביל

אינמי ברם צריך למיפר שומרת יבם שמתה מי קוברת יורשי הבעל קוברין לה דקא ירתי כתובתה או דילמא יורשי האב קוברין לה דקא ירתי נכסים הנכנסין והיוצאין עמר תש דאמר רב הסדא שאמרת יבם שמתה יורשי הבעל דקא ירתי כתובתה חייבין בקבורתה וכן חילתא

ראשי המטות

קלו שאילתא

דאילו מאן דנדר נדרא קמי שמיא אסור ליה למיעבד עליה לא מיבעי ליה לקיומיה דכתיב איש כי ידור נדר ליו' והכי דנדר או אישתכע שבועתא וקא מיהרש כיה וקא בעי איתשולי עליה אתי לקמי רבנן ומיהרש ביה אינמי אמ' אדעתא דהכי והכי לא נדיקשו ליה כי הא דההוא דאתא לקמיה דרבה בר רב הונא אמר ליה אי הוה אינמי שעתה דמייחב דעתך מי הוית מישתכע אל לא ושרא ליה שבועתיה משתכח ליה רבא לרב נחמן ברב סחורא דארס גדול הוא אמר ליה לכשיבוא לידך חביאהו לידך הוה ליה נדרא למישרא אתייה רבא לקמיה דרב נחמן אמר ליה כמה דמני אדעתא דהכי והכי נדרת אל אין דתח רב נחמן אמר ליה זיל לקולעך אמר רב סחורא איתחא אגא פיתחא לנפשא תנן רבי אומר אי זו היא דרך ישרה שיכור לו האדם כל שהיא תפארת לעושה ותפארת לו מן האדם השתא דאיכפר רב נחמן אדעתא דהכי לא נדרי ושרא לנפשיר ומדאורייתא מנל דאית הפרה לנדרי ולשבועות אמר רב יהודה אמר שמואל אמר קרא לא יחל בדברו הוא אינו מנל אבל אחרים מוחלין לו ואלי ינוקתא דלא אריסא ונדרה נדרא ועדיין נערה היא ברשותא דאבהו קיימא כי שמעא ביה ומיפר לר כההוא יומא דשמע הוה הפרה דכתיב ואשה כי תדור נדר ליו' ואם הניא אביה אותה ביום שמעו וגו' וכן איתתא דאינסיכא ונדרה נדרא או מישתכעא שבועתא ברשותא דנברה קיימא כי שמע ומיפר לר כההוא יומא דשמע הוה הפרה חלף ההוא יומא דשמע ולא הפך לר תוב לא מצי מיפר לה וכי מיפר לר לימא לר מופר ליכי מוכטל ליכי אבל שרי ליכי מחול ליכי לא דאמ' ר' יוחנן חכם שאמ' כלשון בעל ובעל שאמ' כלשון חכם לא אמר כלום לא חכם ליב כהא לינשא שרי ליכי מחול ליכי ובעל מופר ליכי מוכטל ליכי וכלל דבעל כההוא יומא דשמע מצי מיפר לה ותו לא דכתי' ואם בית אישר נדרה וגו' ושמע אשה והוריש לה ואם הפך יפר אותם אישה וגו' ואי נערה מאורסה היא בעא דמיפר לה אבהו ובעלה דתניא ונדריה עליה מיכאן לנערה מאורסה שאביה ובעלה מפירין נדריה והוא דמפירין לה כההוא יומא דשמע אכל לכתר הכי לא הוה הפרה

ברם צריך

למיפר אילו היכא דשמע בפלגיה ויומא מי מצי מיפר עד למחר כההוא עידנא אי לא מי אמרין יומא לשמועתו אמר דחמנא מן הא שעתא ועד דמלי יומא מצי מיפר או דילמא יומא למינייא דעלמא אמר דחמנא זכין דערב שימשא תוב לא מצי מיפר פליגא כה ר' ורבנן דתניא הפרת נדרים כל היום דברי רבי ר' יוס' ברכי יהודה ור' אלעזר ברכי שמעון אומר מעת לעת רבי סבר ביום שמעו כתיב ורבנן מכרי מיום אל יום כתי' הלכתא מאי תש דאמר ר' שמעון

ברם צריך

למימר הני קצרות דקונוא דאישתמשן בכו דותחין אית להו פליטת אי לא משום דמעיקרא כלי חרס נינהו ושעניהו בקינאי מי מגן שיע דקונוא עליהן ולא בלע חרש משום דקונוא מתכת הוא וסני לירב בפליטה או דילמא לא מגן ובלע חרש וליה ליה תקנתא תש' דבכו מיניר כמריב ר לעינן בפסח הני מאני דקונוא מאי מי אית להו פליטת ושד' לאשתמושי בהו בדכחור אי לא דאית בהו קרשופני לא קא מיבעיא לן דהא בלע מקום קרשופני / כי תבעי לן חזקא דשיעי יורקא נמי לא קא מיבעיא לן דמצרפי ובלעי אלמא כי קא מיבעיא לן בחיורי ואוכמי מאי אמר להו חזינן דכי רמי בהו חמימי מידית גביהו שם דבלעי והילכך ככלי חרס דמיין ותני מילי לענין חמץ בפסח ולענין בשולי גוים דתשמישתהו כרותחין אבל לענין יין נסך דצונן הוא תשמישהו יורקא אמר משו דמצרף חיורי ואוכמי אי אית בהו קרשופני אסירי ואילית בהו קרשופני בשיתקוד בעלמא סניא להו אלמא ככלי מתכות דמו דקיימא לן הילכתא כרב זכיד בקונוא דאמר רב זכיד הני מאני דקונוא חיורי ואוכמי שרו יורקי אסירי ואי אית בהו קרשופני כולהו אסירי אינמי אמר רבנן כלי חרס אין לו פליטת הני דרתחי בגורא מימיקלי ההוא דבלע אי לא היכי דמי כגון תנורא דנחו כיה שחיה דבשרא דרב רטא מחו למישגריה ואישתמושי כיה ישראל אינמי קדירות דאישתמשו בהו גוים ואהרירין לכבשן בהדי כליים חרשים דליכא למיב לא שלט בהו גורא שפיר דמי בקלי ההוא דבלע איל' תש' דההיא תנורא דשהו כיה שחיה אסרה רבה בר אהויא למיכלה לריפתא ככותחא לעולם אלמא אע"ג דשגריה לא מיקלי מאי דבלע מיתיבי אין לשין את העיסה בחלב ואם לש כל הפת כולה אסורה / כיוצא בו אין שטין את התנור כאליריא ואם שט הפת כולה אסורה עד שיוסק התנור כי הוסק התנור מיהת שפיר דמי אלמא מיקלי ההוא דבלע תיובתא אמר ליה רבינא לרב אשי מאחר דאיתותב רבה בר אהויא אלמא אמר רב קרירות בפסח ושברו אל רב מוקים לה לההיא בתנור של בתכת ואיבעית אימא בתנור של חרס דהא תנור סתמא קא תני זה חסיקו מבחין וזו חסיקו מבפנים הני נמי לעיבד להו חסק מבפנים וזים עליהו דילמא פקעי ולא מסיק להו שפיר / הילכך האי כוכיא חסיקו מבחין הוא ואסור / אלמא גבי חשאת מאי טעמא אמ' דחמנא וכלי חרש אשר תבושל בו ישבר ליהודינהו לכבשן בהדי כליים חרשים / אמר רבי יורא לפי שאין עושין ככשנות בירושלם וכל שכן בעזרה אל אבי וכו' עושין אשפות בעזרה אלמא גבי חשאת כיון דלא אפשר עבידין ככשן נמי עיבדי אישמיטתיה הא דתני רב שמעיה בקל נכו שיכיר כלי חרס נבלעין במקומם ואלא הא דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבור תנור של מקדש של מתכת היה ונעביד של חרס אי משום נותר חסיקו מבפני הוא כיון דאיכא שתי הלחם ולחם הפנים דאפיתין בתנור וקדושתו בתנור הוה ליה כלי שרת וכלי שרת דחרס לא עבידין ואפילו ריוס כרמי יהודיא לא מכשר אלא בשל עץ אבל דחרס לא אלמא הלכה כרב

ראשי המטות

קלח שאילתא

דאילו מאן דזבין זבינתא להכירה ורמי תנא אי נמי קדיש איתתא ורמי תנא

בקידושי אינמי גריש איתתא ורמי תנא כנידושי תנאיה תנאח דהכי אשכחן בכני דאובן ובני גר בעינא דיהב להון משה אחסנתא בעיכרא דירנא דיהב להון כתנאה שנאמ' ואם משה אליהם אם יעבור בני גר ובני דאובן אחכם וגו' ובעינן עד דכפיל תנאיה / דתנן רבי מאיר אומר כל תנאי שאינו כתנאי בני גר ובני דאובן אינו תנאי / שנאמ' אם יעבור ואם לא יעבור / רבי חנניה בן גמליאל אומר צריך היה הדבר לאמרו שאילמלא כן יש במשמע טאף בארץ כנען לא ינחלו והולכתא כרבי מאיר בתנאי דאתקין שמואל בנישא דשיכב מרע אם לא מתי לא יהא גט ואם מתי יהא גט ולימא אם מתי יהא גט ואם לא מתי לא יהא גט לא מקריס אינמי פורענותא לנפשיה וליכא לא יהא גט אם לא מתי יהא גט אם מתי / בעינן תנאי קודם למעשרת דתנאי אבא חלפת איש כפר חנניה אומר משום רבי מאיר תנאי קודם למעשה הרי זה תנאי מעשה קודם לתנאי אינו תנאי / אמ' רבא מדינא קא ילפת לה מבני גר ובני דאובן מר התם הין קודם ללוא הכא נמי הין קודם ללוא / אלא אמר רבא אם לא מתי לא יהא גט אם מתי יהא גט אם לא מתי לא יהא גט לימא בדישא אם לא מתי כי היכי דלא ליקודם פורענותא לנפשיה הנך בעינן הין קודם ללוא

ברם צריך

לומר אילו היכא דקריש איתתא ורמא תנאה אקידושי ואמר על מנת דיהבנא ליד מאתים זה אינמי גירשתי ואמר על מנת שנתני לי מאתים זו לכי מקיימא תנאה הוי גירש וליכי מקיים תנאיה הווי קידושי או דילמא כי מקיים תנאה משעת קידושין הווי קידושי וכשעת גירושין הוי גירש למאי נכפא מינה דקביל קידושין מאחר ביני ביני אינמי שנתקיע הגט או שאבד ביני ביני מאי / תש' דתנן לענין קידושין על מנת שאתן לידך זה הרי זו במקדשת ויתן ואיתיבא רב הונא אמר והוא יתן / רב יהודה אמר לכשתין / רב הונא אמר והוא יתן לכי מקיים תנאיה משעת קידושין הווי קידושי ואי אקדשא לאהר ביני ביני לא הווי קידושי / רב יהודה אמר לכשתין לכי מקיים תנאיה הוא דהווי קידושיה קידושין ואי אקדשיא לאהר ביני ביני הווי קידושי / ותנן נבי גבי גירושין הרי זה גיטך על מנת שתתני לי זה הרי זו מגורשת והיא תתן רב הונא אמר היא תתן / רב יהודה אמר לכשתתן רב הונא אמר היא תתן כי מקיימא תנאה מעיקרא הווי דהוי גט ואי מכשיל ליה ביני ביני לא מצי מכשיל ליה ואם נתקדע או שאבד לית לן בה / רב יהודה אמר לכשתתן לכי מקיימא תנאה הווי דהוי גט ואי הדר ביני ביני מצי הדר ביה / ואי נתקדע או שאבד איפסל ליה / ומותבינן תיובתא לרב יהודה הרי זה גיטך על מנת שתתני לי מאי זה ונתקדע הגט או שאבד הרי זו מגורשת ואסורה לינשא עד שתתן לך זה / ואע"ג דמשני ליה מכינן הילכתא כרב הונא דאמר / רבי יורא כי חזינן בבבלי אמרינן הא דאמר רב הונא הכל מודין האומר על מנת כאומר מעכשיו דמי לא נחלקו אלא במהיום ולאחר מיתה גט ואינו גט דרבי חכמים ורבי אומר בזה גט / והתניא אמר לה הרי זה גיטך על מנת שתתני לי מאת' זה וזה ואם לא בפי שנים על מנת שתשמיש את אבא אלמא מצי הדר ביה כל כמה דלא מטא גיטא לידה דמצי להמדר ביה מן תנאי קבא דהיכא דהווי אמר רבא וכי בעינן תנאי כפול דקא יתיב לה גט לאשתו וקא בתני בהד' אבל קא מתני שליח לא בעינן תנאי כפול אדעתא דמאי דקאמ' ליה הווי דמשווי שליח / ואע"ג דתנא דבני גר ובני דאובן בהדי אעור הכהן ובהדי יהושע בן נון קא מתבו ומשה הוא דהווי להון כשליח כיון דהוקשו דאשון לאבות כמאן דמתני בהדיהו וידחו

דמי אינמי היכא דאמר לה על מנת שתתני לי איצטילתי ואכד' איצטילתי אע"ג דיהבא ליה דמי איצטילתי לא הוי גט דלא קא מקיים תנאה אי לאו דשקיל ליה והדר יתיב ליה ביהל' דתנן אמ' רשב"ג מעשרת בצידן אחד שנתן גט לאשתו ואמר לה הרי זר גיטיך' על מנת שתתני לי איצטילתי ואכד' איצטילתי אסרו חכמים תתן לו את דמיה ואמר רבה בר רב חנה אמר ר' יוחנן כל מקום ששנה רשב"ג במשנתו הולכה כמותו חוץ מערב וצידן וראיה אחרונה

ברם צריך

למי' אמ' ליה הרי זה גיטיך על מנת שתתני לי פאטתים זו וזו ואמר מחולין לך מהו מי אמרינן אפילו רשב"ג לא קאמר גבי איצטילתיתן לו את דמיה ולא בענן עד דמקיל תנאה כי היכי דאיתני משום דדמיה נמי כי איצטילת דמו אבל הכא כיון דלא מקיים תנאה עד דשקיל להו מינה והדריהיב להו בניהלה לא הוי גיטא' או דילמא אפילו רבנן לא קאמרי התם דכיהיב לה דמים לא משום דלא קא מחיל ליה לתנאיה ולא קאמר דמי איצטילת כאיצטילת דמו' אבל הכא כיון דקא מחיל ליה לתנאיה כמאן דשקיליהו דמי' תש' דבעא מיניה רב אשי מרבי' יוחנן האומר לאשתו הרי זה גיטיך על מנת שתתני לי ר' זו וזו ואמר מחולין לך מהו' אמר ליה איבה מגורשת' איתיהיבא האומר להכיר קונם שאי אתה נהנה לי עד שתתן לכני כאתי' חשי' או חכית טליין אסור עד שיתן דכרי ר' מאיר וחכמים אומרי' אף זה אסר רעה להפר את נדרו שלא על פי חכמי' מיפר' ואומ' לו הריני כאילו התקלתי' אל התם משום הרווחא הוא אמרינן הריני כאילו התקלתי' אבל הכא לצעורה ולחסורא הוא דבעא ולא אמרינן כאילו התקלתי'

אלה מסעי

קלט שאילתא

דאילו היכא דאיכא אחי מינהון קשישי ומינהון זושי ואית להו נכסי ובעו

למיפלג מוקמינן להו אפיטרופא' להנך זושי דאזיל פליג דשקיל להו מנתא כדאי אחי קשישי בין לזכות בין לחובה דאמר רבא בריה דרבא בר רב הונא אמ' רב גיורא אמר רב מנין לכית דין שמעמידן אפיטרופא' ליתומין לחובה ולזכות שנאמר ונשיא אחד ונשיא אחד ממשה תקחו לנחל את הארץ אמ' רב נחמן אמ' שמואל יתומים שכאו לחלק כד מעמידן להו אפיטרופא' וכדור להם חלק יפה ואם הגדילו יכולין למחות' רב נחמן ודידה אמר אם הגדילו אין יכולין למחות דא"כ מה כח בדר יפה' ומי אמ' רב נחמן הכי והא תנן שום הדינין שפחת שותות או הותיר שותות מוכרן בטל רשב"ג אומר מוכרן קיים א"כ מה כח בדר יפה' ואמר רב הונא בר חיננא אמ' רב נחמן הלכה כדברי חכמי' לא קשיא הא דטעו והא דלא טעו אי דלא טעו מאי יכולין למחות דקאמר

שמואל יכולין למחות ברוחות' אמר רבא אמ' רב נחמן האחין שחלקו הרי הן כלקוחות פחות משת' נקבה מקח יותר על שותות בטל מקח שותות קנה ומחזיר אונאה' אמ' רבא לא שנו לא דטעו אינהו אבל שוו שליחו ושעה לא דאמר ליה לתקוני שדרתיך ולא לעותי' שותות קנר ומחזיר אונאה הני מילי כמטלטלי אכל במקרקעי לא אין אונאה לקרקעות' הני מילי בעליות אכל במדה אפילו פחות משותות ואפילו בקרקע בטל מקח כדרכא דאמר רבא כל דכר שכמדה ושכמנין ושכמשקל אפילו פחות מכדי אונאה חוזר מאי טעמא לאו אונאה הוא מיטעא הוא דטעא במינא והיכא דפלו וקנו מנהון הא מנתא דמר והא מנתא דמר לא מעו הדרי בהו אינמי לא קנו ואזלו אחזיקו אינמי אינמי במנתיה לא מעו הדרי בהו דתנן כ"א במחזיק אבל בנותן מתנתו והאחין שחלקו והמחזיק בנכסי הגר דלמיקנא בעלמא הוא דקבעי' נעל' גדר פרץ כל שהוא הרי זו חזקה ותני רב שרביא בקידושין דכי לוי תנא נעל גדר פרץ כל שהוא בפניו הרי זו חזקה בפניו אין שלא בפניו לא' בפניו לא צריך למימרא ליה לך חזק וקנה שלא בפניו צריך למימר ליה לך חזק וקנה בעי' רב במתנה מאי' אמר שמואל מאי תיבעי ליה לאבא וזה מוכר דיהב ליה זו צריך למימר ליה לך חזק וקנה מתנת דלא יתיב זווי לא כל שכן הוא סבר דילמא מתנה בעין יפר' הוא נותן כועל וגדר פרץ כל שהוא למאי חזי כדשמואל דאמר שמואל גדר גדר והשלימו לעשרה' פרץ פרעה כדי שיכנס דינא בה הרי זו חזקה' גדר דמעיקרא סלקין ליה ברווחא והשתא סלקין לה ברווחא פרץ פירעא דמעיקרא עיילין ליה ברווחא והשתא עיילין ליה ברווחא והיכא דפלגין בגורלות גורל קני להו ולא מעו הדרי' בהו' דתניא רבי יוסה אומ' אחים שחלקו כגורל כיון שנפל גורל לאחד מהן קנו כלם' כאי טעמא אמר ר' לעזר בתחלתה של ארץ ישראל מה תחלתה של ארץ ישראל כגורל אף כאן כגורל כגורל' אמר רבא אי מה להלן אורים ותומים אף כאן אורים ותומים' אלא אמר רבא בההוא הנארא דקאמרי ליפלו כגורל קא מקבלין מהדרי וקנו כגורל'

ברם צריך

למ' אילו אחי' שחלקו וכא בעל חוב דאכיהו ונטל חלקו של אחד מהן אינמי לא הו ידעי' דיש להם אח במדי' הים ופלגו אינהו כדאי הדרי יוסף כא להן אח ממדינת הים פלוגנחו' פולגאנא ושקלי' קלילי מדרהא וקלילי מדרהא ויחזין ליה בממנתהון לחהוהא אחוהון או דילמא הדרי' עריבין לניכסוהון מן רישא ופלגין מי אמרינן כל חד וחד בנתיה כיון שקל אידיד יתירא' ליתגון ליה להאיך הילכך מקמצי' או דילמ' כיון דמעיקרא טעו' הוא דהא לא ידעין ליתה לחלוקה דמעיקרא וכטלה מחלוקת' תש' דאיתמר אחים שחלקו וזכא בעל חוב ונטל חלקו של אחד מהן רב אמר בטל מחלוקת' ושמואל אמר מקמצי' חילקתא כמאן עבדינן אמר רבא חילקתא ככל הני שמעתא מקמצי' אמר רבא בטל מחלוקת'

סליק ספר במדבר ונתחיל אלה הדברים בעזרת יוצר הרים